

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра іноземних мов**

**ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ
ІНОЗЕМНИХ МОВ ПРОФЕСІЙНОГО
СПРЯМУВАННЯ**

Матеріали
науково-методичного семінару
(Київ, 23 лютого 2017 року)

Київ
2017

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра іноземних мов

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ
ІНОЗЕМНИХ МОВ ПРОФЕСІЙНОГО
СПРЯМУВАННЯ

Матеріали
науково-методичного семінару
(Київ, 23 лютого 2017 року)

Київ
2017

УДК 378.14:42./48:34

ББК Ч 30/49

И–67

Редакційна колегія:

Черній В. В., ректор Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;

Чернявський С. С., проректор Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;

Галдецька І.Г., завідувач кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент;

Василенко О.В., професор кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ, кандидат педагогічних наук, доцент;

Корольчук В. В., старший науковий співробітник відділу організації науково-дослідної роботи Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник.

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Національної академії внутрішніх справ від 22 лютого 2017 року (протокол № 6)

Матеріали подано в авторській редакції. Редакційна колегія не завжди поділяє висловлені позиції та не несе відповідальності за їх зміст

И–67 **Інноваційні** технології навчання іноземних мов професійного спрямування [Текст] : матеріали доп. наук.-метод. семінару (Київ, 23 лютого 2017 р.) / ред. кол. : О.В.Василенко, І.Г.Галдецька. – К.: Нац. акад. внутр. справ, 2017. – 82 с..

УДК 378.14:42./48:34

ББК Ч 30/49

© Національна академія внутрішніх справ, 2017

Богуцький Вадим Миколайович,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов
Національної академії внутрішніх справ

**ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІФУНКЦІОНАЛЬНИХ
ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ У СФЕРІ АНГЛОМОВНОЇ
ДІЛОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ**

Увага сучасних дослідників лінгвістичного простору постійно звернена на вивчення специфіки поліфункціональних мовних одиниць унаслідок неоднозначного тлумачення їх лінгвістичного статусу в системі мови, з одного боку, а з іншого, – у зв'язку з тим, що вони посідають важливе місце в реалізації комунікативних стратегій найрізноманітнішого плану (побутове спілкування, ділова комунікація, професійно-орієнтовані тексти спеціального призначення тощо). У сучасних дослідженнях когнітивні аспекти поліфункціональності лексичних одиниць, а також особливості використання поліфункціональних слів у підвидах ділового дискурсу до теперішнього часу не отримали достатнього висвітлення. Не повною мірою досліджені також складні концептуальні структури, які актуалізуються в діловому дискурсі за допомогою поліфункціональних мовних одиниць, недостатньо детально описані фрейми, що виникають у свідомості людини, коли поліфункціональне слово вживається в контексті ділового дискурсу. Крім того, поліфункціональні лексичні одиниці відносяться до частотних одиниць навчального ділового й інтернет-дискурсів.

На сьогодні соціум зазнає інформаційного перевантаження, коли в процесі ділової комунікації

людина стикається з проблемою опрацювання величезних інформаційних масивів, у тому числі й тих, які наявні в мережі інтернет. Динамічні соціальні, політичні й технічні зміни, що відбуваються в нашому житті, знаходять своє відображення в нових лексико-семантичних варіантів (ЛСВ) окремих слів і словосполучень. Кількісне збільшення словникового складу мови відбувається набагато повільніше, тому в процесі пізнання навколишнього світу, розширення спектру знань у різних галузях виникає необхідність повторного використання одного й того ж комплексу звуків для позначення декількох явищ, пов'язаних між собою. Семантична неоднозначність, що виникає при цьому, дає можливість економно використати ресурси сучасної англійської мови й при цьому задовольнити потреби, що виникають в процесі комунікації. У зв'язку з цим видається актуальним розглянути функціонування нових ЛСВ аналізованих мовних одиниць в когнітивному ракурсі, оскільки це може сприяти розкриттю механізму формування поліфункціональних характеристик англійських мовних одиниць. Когнітивна наука – це наука про знання й пізнання, про результати сприйняття світу й предметно-пізнавальної діяльності людей, накопичених у вигляді осмислених і приведених в певну систему даних, які якимсь чином репрезентуються в нашій свідомості й складають основу ментальних і когнітивних процесів.

В англійській мові результати пізнавальної діяльності людей у сфері ділового спілкування систематизуються й репрезентуються за допомогою фреймів поліфункціональних лексичних одиниць. У зв'язку з тим, що ділова сфера життя людей відрізняється своєю багатогранністю, слід зробити висновок, що дані, які стосуються ділової сфери й актуалізовані в семантичній

структурі англійських поліфункціональних слів, також мають дуже різну за своєю суттю варіативну природу. Унікальний характер поліфункціональних лексичних одиниць сучасної англійської мови полягає якраз у тому, що в їх семантичній структурі є різні, навіть іноді протилежні, дані про результати сприйняття й предметно-пізнавальної діяльності людей у діловій сфері, що впливає на їх вживання в контекстуальному і стилєвому планах.

Поліфункціональність як складне мовне явище здатна проявлятися на різних мовних рівнях і зачіпати різні елементи мови. Поліфункціональність у граматичному й семантичному аспектах є наслідком складності семантичної структури слова або якого-небудь іншого мовного елементу. Поліфункціональність різних елементів мови присутня у тому чи іншому вигляді у багатьох мовах, що відносяться до різних груп (англійській, німецькій, шведській, ісландській тощо). Явище поліфункціональності часто зустрічається в англійській мові й може проявлятися на різних рівнях.

Поліфункціональність мовних одиниць у семантичному аспекті тісно пов'язана з властивістю полісемії слова, проте відрізняється від неї виразно вираженими у фреймових структурах ЛСВ слова функціями актуалізації певного концепту в рамках навчального ділового й інтернет-дискурсів.

Відмінність між тими, що актуалізуються у свідомості людини концептуальними структурами проявляється при зверненні до контекстуального оточення поліфункціональної мовної одиниці. Поліфункціональні слова є одним з механізмів, за допомогою якого відбувається структуризація і впорядкування у свідомості людини фундаментальних для тієї чи тієї сфери концептуальних утворень.

Наприклад, у навчальному діловому дискурсі поліфункціональна лексична одиниця *management* виконує функції актуалізації концептів "суб'єкт ділової діяльності" і "ділова діяльність".

У контексті навчального ділового дискурсу поліфункціональні одиниці асоціюються у свідомості людини з фреймовими структурами, які безпосередньо співвідносяться зі сферою ділової комунікації. Інші ЛСВ поліфункціональної лексичної одиниці, що слугують засобами реалізації інших концептів, складають у рамках семантичної структури аналізованої лексичної одиниці особливий набір, елементи якого наче протиставлені один одному з огляду на відмінності в їх семантиці та функціональній спрямованості.

Для реалізації концепту "діловий простір" використовуються такі поліфункціональні лексичні одиниці, як *network, branch, web, division, sector, field, market, arm, area*. Актуалізовані у свідомості людини фреймові структури цих лексичних одиниць реалізують концепт "діловий простір" як інформаційну структуру, що охоплює широкий спектр знань про розташування в просторі суб'єктів ділової діяльності, про спрямованість виконуваної ними діяльності, а також загальні знання про об'єкти ділової діяльності та взаємовідносини між ними. Зазначені вище лексичні одиниці співвідносяться з цим концептом, оскільки в їх фреймових структурах провідними виявляються фрейми, що актуалізують знання про віддалене розташування суб'єктів і об'єктів у просторі.

Функцію актуалізації концепту "програмне забезпечення" в діловому дискурсі мережі інтернет виконують поліфункціональні іменники *framework, window/s, mainframes*. Зміни в семантичних структурах цих слів сталися за метафоричними моделями, внаслідок чого

вони виявилися здатними називати нові об'єкти і реалізовувати нові концепти в процесі категоризації. Для актуалізації концепту "*комп'ютерна мережа*" використовуються такі лексичні одиниці, як *web* і *network*.

Ситуації, описані в контексті інтернет-дискурсу, характеризуються меншою мірою формальності, оскільки тексти, в яких були вжиті поліфункціональні слова, що актуалізують концепти "*програмне забезпечення*" і "*комп'ютерна мережа*", були розміщені безпосередньо користувачами і не зазнавали редакторської правки.

Прагматичні аспекти використання поліфункціональних слів у віртуальному просторі мережі інтернет стосуються, передусім, міри формальності ситуацій. Ці ситуації характеризуються невисокою мірою формальності, що обумовлено специфікою мережі інтернет: на сторінках можуть бути розміщені найрізноманітніші матеріали (офіційні тексти, тексти творців сайтів, реклама, відгуки, послання користувачів мережі, інструкції тощо). Важливо підкреслити, що англomовний діловий простір вимагає типології і стандартизації у використанні поліфункціональних мовних одиниць. В інтернет-комунікації переважає міжкультурний спосіб спілкування, в якому спостерігається певне зниження національно-культурного компонента мовної поведінки, оскільки комуніканти в мережі інтернет, зазвичай, анонімні.

Зареєстровані лексичні одиниці використовуються в різних підвидах англomовного ділового дискурсу, що підкреслює їх поліфункціональний характер. Слід зазначити, що в навчальному дискурсі все частіше використовуються матеріали з інтернет, зокрема, – в текстах автентичних навчальних посібників з навчання ділової комунікації. Це дає можливість продемонструвати

студентам основні характеристики, особливості та параметри інтернет-комунікації внаслідок її зростаючої значущості в процесі спілкування в цілому, з одного боку, а з іншого, – дозволяє чітко уявити семантичний потенціал поліфункціональних лексичних одиниць англійської мови, що формують сучасний навчальний діловий комунікативний простір.

Василенко Олена Вікторівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
професор кафедри іноземних мов
Національної академії внутрішніх справ

ПОНЯТТЯ НАВЧАЛЬНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ В ЗАРУБІЖНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Серед шляхів забезпечення якісного навчання в системі вищої освіти є активна розробка та впровадження в навчальний процес перспективних новітніх технологій навчання, що співвідносяться з цілями і завданнями гуманістичної особистісно-орієнтованої освіти. Про це свідчать теоретичні дослідження і практика навчання в системі освіти розвинених країн. Впровадження таких технологій має сприяти формуванню готовності тих, хто навчається, адекватно розв'язувати проблеми сучасності, реагувати на них, ефективно вирішувати професійні завдання, прогнозувати й змінювати соціальну реальність.

Протягом майже століття, і, особливо в останні десятиліття, активно проводяться дослідження навчальних і освітніх технологій американськими вченими (М. Спектор, Е. Паркс, А. Бейтс, Д. Меррвілл, В. Кроу, Г. Трентін), англійськими (Р. Мейсон, А. Бейтс, А. Кей, та ін.), німецькими (Р. Розенберг, М. Тіксеїра, А. Тіагота ін.). У зарубіжних педагогічних дослідженнях

зустрічаються численні визначення поняття навчальної, або освітньої, технології (educational technology).

Так, Комітет визначень і термінології Асоціації освітніх комунікацій і технологій визначає навчальну технологію таким чином: «Навчальна технологія є теорією і практикою сприяння навчанню та підвищенню його ефективності шляхом розробки, використання і управління відповідними технологічними процесами і ресурсами»[2].

На думку зарубіжних дослідників, навчальна технологія пов'язана з використанням як матеріального обладнання, так і навчальних методик. Вона включає в себе кілька сфер, зокрема теорію навчання, комп'ютерне навчання, онлайн-навчання, а також, м-навчання, де використовуються мобільні технології.

Таким чином, існує декілька окремих аспектів, що описують інтелектуальний і технічний розвиток навчальних технологій :

- навчальні технології як теорія і практика педагогічних підходів до навчання,

- навчальні технології як технологічні засоби і засоби масової інформації, які допомагають в обміні знаннями, а також їх розвитку ,

- навчальні технології для систем управління навчанням, такі як засоби для навчання студентів і управління навчальними програмами, а також інформаційні системи освітнього менеджменту,

- навчальні технології як навчальний предмет; такий як, наприклад, «Комп'ютерні дослідження» або «Інформаційні та комунікаційні технології (ІКТ)».

Американський дослідник Р. Річі визначає навчальну технологію як «теорію і практику розробки, розвитку, використання, управління та оцінювання процесів і ресурсів навчання» [3]. Таким чином, навчальна технологія означає всі дієві і перевірені прикладні знання і техніки,

такі як засоби, обладнання, а також процеси і процедури, отримані з наукових досліджень. У даному контексті технологія може відноситися до теоретичних, алгоритмічних або евристичних процесів, і не обов'язково означає матеріальну технологію. З огляду на цевизначення, навчальна технологія є всеосяжним терміном і для матеріальних засобів і теоретичних основ для підтримки навчання і викладання. При тому навчальна технологія не обмежується високими технологіями. Проте, сучасні електронні навчальні технології є важливою частиною освіти і суспільства на сьогоднішній день.

В наукових дослідженнях зазначається, що навчальна технологія охоплює безліч різних видів і назв, таких як: електронне навчання (е-навчання), навчальні технології, інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) в освіті, мультимедійне навчання (multimedial learning), технологічно-розвинене навчання (TEL), керування з використанням комп'ютера (СВІ), комп'ютерне навчання (СВТ), комп'ютерне інструктування, Інтернет-навчання (ІВТ), гнучке навчання, веб-навчання (WBT), інтерактивне навчання, цифрова навчальна співпраця, розподілене навчання, комп'ютерно-опосередкована комунікація, кібер-навчання, і мульти-модальне навчання, віртуальне навчання, особисте навчальне середовище, мережеве навчання, віртуальне навчальне середовище (так звані навчальні платформи), м-навчання, повсюдне навчання, цифрова освіта тощо [4].

Кожен з цих численних термінів має своїх прихильників, які вказують на їх потенційні відмінні риси, хоча багато термінів і понять в освітній технології були визначені не чітко. Численні розбіжності у термінології пояснюють тим, що підкреслюються окремі особливості, компоненти або способи доставки інформації, скоріше, ніж

принципові відмінності щодо концепцій або принципів. Наприклад, м-навчання (мобільне навчання) підкреслює мобільність, яка дозволяє змінювати час, розташування, доступність і зміст навчання, тим не менш, його мета і концептуальні принципи є ті ж самі, що у навчальній технології.

Х. Азіз наводить таке визначення: «Навчальна технологія розглядається як впровадження відповідних інструментів, методів або процесів, які сприяють застосуванню почуттів, пам'яті і пізнання для покращення практики навчання і поліпшення результатів навчання» [2].

Водночас технологію навчання тлумачать як сукупність і порядок функціонування всіх особистісних, інструментальних і методичних засобів, які використовуються для досягнення поставлених завдань. Технологію навчання дорослих також розглядають як систему форм, методів, засобів, які реалізують зміст навчання й спрямовуються на досягнення діагностично заданої мети, зорієнтованої на можливості дорослих учнів в організації своїх занять [1].

Характерною особливістю технологій навчання дорослих зарубіжні дослідники називають акцентування на соціальній природі навчання та розвитку особистості, що зумовлює орієнтацію не на індивідуальні, а на групові форми навчання, сумісну діяльність, на різноманітність форм взаємодії, міжособистісних відносин та спілкування, на природне «вирощування» індивідуальності з «колективного суб'єкту» у співпраці та співтворчості. Тому до провідної функції освітніх технологій відносять гуманістичну функцію, яка передбачає створення умов для самореалізації та саморозвитку людини, її адаптації в сучасному суспільстві. Отже, інтегративними принципами технологій, що використовуються при навчанні, є такі: принцип цілісності, що зумовлює гармонійність поєднання

усіх її елементів; а також принцип варіативно-особистісної організації навчання, який передбачає адаптивність технології до особистісних особливостей.

Відомі американські вчені у сфері освіти А. Маслоу, К. Роджерс стверджують, що впровадження в навчальний процес новітніх технологій навчання повинно базуватися на таких принципах, як індивідуалізація та диференціація навчання; розвиток та самореалізація творчих здібностей; визнання провідної ролі мотивації навчання; повага до особистості; активізація та інтенсифікація в навчанні.

Існують різні типології технологій навчання, що використовуються у різних ланках системи освіти. Поширеною є така типологія технологій навчання:

1. Структурно-логічні (задані) технології навчання, які являють собою поетапну організацію постановки завдань навчання, вибору способів їх вирішення, діагностики та оцінки отриманих результатів.

2. Комп'ютерні технології, пов'язані із застосуванням інформаційних, тренінгових, контролюючих і розвивальних навчальних програм різного виду, різних засобів навчання, у т. ч. електронних підручників.

3. Тренінгові технології, пов'язані з відпрацюванням певних алгоритмів навчально-пізнавальних дій і способів розв'язання типових завдань у ході навчання (тести і практичні справи).

4. Дистанційні навчальні технології, які спрямовані на підвищення ефективності взаємодії викладача та студента, що забезпечується: пересиланням навчально-методичних матеріалів електронною поштою; організацією безпосереднього спілкування за допомогою форумів, інтернет-пейджерів і відеоконференцій; віддаленим виконання практичних робіт; поточним контролем засвоєння знань в онлайн-режимі [1].

На основі теоретичного і практичного досвіду навчання у США було виділено три концептуальні моделі навчання, а на їх основі – три групи технологій навчання учнів та студентів, поширених у американській країні:

- традиційно-дидактичні (демонстрація, опитування, відповіді на запитання);

- проблемно-пошукові (дискусії, проблемні ситуації, бесіди) і

- фасилітовані (від амер. *facilitate* – полегшувати; допомагати; просувати; сприяти), такі як інтерактивні технології «круглого столу», «групової терапії» тощо).

Отже, вибір і впровадження науково обґрунтованих навчальних технологій дозволяють організувати процес освіти відповідно до потреб і життєвого досвіду учнів і студентів, що, в свою чергу, відповідає основним принципам ефективного навчання.

Список використаних джерел:

1. Сучасні технології освіти дорослих: посіб. / авт. кол. : Л. Б. Лук'янова, О. В. Аніщенко, Л. Є. Сігаєва, С. В. Зінченко, О. В. Баніт, Н. І. Дорошенко. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. — 182 с.

2. Definition of Educational Technology. Електронний ресурс. — режим доступу: <https://l1latnd.wordpress.com/2010/09/17/definition-of-educational-technology/>

3. Richey R.C. (2008). Reflections on the 2008 AECT Definitions of the Field. *TechTrends*. 52 (1): 24–25.

4. Selwyn N. (2011) *Education and Technology: Key Issues and Debates*. London: Continuum International Publishing Group.

Горбач Оксана Василівна, кандидат
філологічних наук, старший викладач
кафедри іноземних мов
Національної академії внутрішніх справ

ТРАДИЦІЙНА ТА АНДРАГОГІЧНА МОДЕЛІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ У НЕМОВНОМУ ВУЗІ: ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ТА МОЖЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ

Про роль та місце іноземної мови у структурі професійної підготовки сучасного спеціаліста написано та обговорено багато. Постійно зростаючий інтерес до вивчення іноземних мов та підвищена увага до цієї дисципліни у комплексному формуванні професійної компетентності спеціаліста нефілологічного напрямку пояснюється постійним розширенням міжнародних зв'язків у сфері політики, економіки, культури, туризму, освіти та можливостями співпраці з іноземними партнерами у сфері зовнішньої та внутрішньої безпеки держави.

Розуміючи, що наукові та особистісні перспективи розвитку фахівців залежить від рівня підготовки з іноземної мови, студенти та слухачі немовних вузів часто незадоволені його процесом вивчення, що пояснюється недостатньою кількістю годин, організаційною та змістовою стороною, формами, методами та засобами навчання. Усіма визнається важливе значення нових інформаційних технологій у навчальній та майбутній професійній діяльності, однак у реальному процесі навчання інформаційно-комунікаційні технології використовуються недостатньо, хоча спектр знань, умінь та навичок, яким повинен володіти студент, постійно розширюється, наприклад, за рахунок додавання професійного та міжкультурного аспектів комунікації.

В умовах існуючої кількості годин, виділених на вивчення іноземних мов, викладачі-мовники повинні

розв'язати непросту задачу інтенсифікації навчального процесу, збільшення його ефективності в умовах обмеженого обсягу годин. Існує думка серед вчених-методистів, що у такій ситуації може допомогти відносно молода наука АНДРАГОГІКА, яка пропонує свою модель навчання.

У широкому розумінні андрагогіка розглядається як наука особистісної самореалізації людини протягом усього життя, як наука, що реалізує найдавнішу формулу навчання "non scholae, sed vitae discimus" – "вчимося не для школи, а для життя". Науковим підґрунтям андрагогіки є відмінності між дорослою та недорослою людиною взагалі та у навчальному процесі зокрема.

Існує думка, що в основі навчання іноземної мови лежить використання андрагогічної моделі, основними принципами якої є:

- пріоритет самостійного навчання;
- принцип спільної діяльності;
- опора на досвід;
- індивідуалізація навчання;
- системність навчання;
- актуалізація результатів навчання;
- контекстність навчання.

Порівняймо традиційну та андрагогічну моделі навчання, принципова відмінність яких має важливе значення для організації процесу навчання іноземним мовам у немовному вузі.

Якщо у традиційній моделі *домінуюча роль* на занятті належить викладачеві, а студент/слухач йому підпорядковується, то в андрагогічній моделі дорослий студент є активним учасником, рівноправним суб'єктом навчального процесу, оскільки відчуває потребу бути самостійним, самостійно навчатися іноземним мовам.

Якщо у традиційній моделі *участь студента* є досить пасивною, оскільки його основна роль полягає у сприйманні соціального досвіду, який передає викладач. То в умовах андрагогічної моделі основною навчального процесу є участь студента/слухача у визначенні параметрів навчання та пошуку знань, умінь та навичок. Не зважаючи на те, що описана участь студента обмежена програмою дисципліни, її метою, змістом, навчальним матеріалом, термінами, викладач повинен враховувати думку студентів у виборі, наприклад, форм та методів навчання.

Якщо у традиційній моделі *основними методами навчання* є трансляційні методи, то в умовах андрагогічної моделі адекватними задачами є *проблемно-дослідницькі* (ділові ігри, аналіз ситуацій, метод "мозкового штурму"), оскільки саме вони дозволяють перейти від репродуктивної (інформаційної) педагогічної технології до творчої технології, яка стимулює саморозвиток та особистісне зростання студента/слухача.

У межах традиційної моделі *готовність до навчання* визначається в основному зовнішніми причинами: примусом, тиском суспільства на людину, загрозою його життєвій невдачі у випадку відмови від навчання тощо. Навчання організовується за єдиним стандартом, який передбачає одноманітне вивчення окремих, непов'язаних одна з одним дисциплін. Головною задачею викладача у цьому випадку є створення штучної мотивації, визначення цілей навчання, які могли б зацікавити студентів.

В умовах андрагогічної моделі необхідність розв'язання життєво важливих проблем визначає *готовність студентів/слухачів вчитися*. Основна маса студентів прагне за допомогою навчання досягнути конкретної мети: отримати улюблену професію, досягти певного соціального чи професійного статусу, отримати

можливість перспективного міжнародного стажування, виявити та зберегти першість у навчанні у межах навчальної групи/факультету/інституту/вузу. Крім того, сучасний студент, якому не гарантується високооплачуване та цікаве місце роботи та ти, стурбований своїми шансами на ринку праці та зацікавлений у підвищенні своєї конкурентноспроможності, зокрема і за рахунок володіння іноземною/іноземними мовою/мовами. Саме тому студент відіграє керівну роль у формуванні мотивації та визначенні цілей навчання. Навчальний процес повинен враховувати потреби студента/навчального закладу/суспільства/ринку праці. Відповідно студент як доросла людина здатний не тільки усвідомити цілі навчання, а й сприйняти їх як свої власні.

Навчання за традиційною моделлю передбачає набуття знань, умінь та навичок *для майбутнього*. У межах андрагогічної моделі знання потрібні *вже сьогодні* для того, щоб підвищити рівень своєї компетентності, ефективно діяти у особистому та професійному житті, брати участь у міжнародних програмах міжвузівської співпраці.

Традиційна модель навчання практично не враховує *попередній досвід* студента (а якщо враховується, то незначною мірою). З погляду андрагогічної моделі досвід використовується як джерело навчання. У виборі форм і методів навчання викладач повинен спиратися на побутовий (повсякденний), соціальний (спілкування у певній соціальній сфері), а часто і професійний (трудова діяльність) досвід. Відповідно, основними стають такі форми занять, як дискусії, розв'язання конкретних завдань, різні види ігрової діяльності тощо.

У межах традиційної моделі *спільна діяльність* викладача та студента на етапах планування, оцінювання та корекції навчального процесу не здійснюється.

Андрагогічна модель ґрунтується саме на спільній діяльності учасників навчального процесу. Якщо вибір змісту навчального процесу у вузі обумовлений існуючими обов'язковими програмами, то інші параметри навчального процесу (форми, методи, джерела та засоби навчання) можуть обговорюватися зі студентами, оскільки в результаті такого обговорення студенти беруть на себе відповідальність за планування та здійснення навчального процесу та створюють додаткову мотивацію до навчання.

Хоча андрагогічна модель передбачає та забезпечує активну діяльність студента, його високу мотивацію та, відповідно, високу ефективність навчального процесу, її не можна розглядати як остаточну та як таку, принципи якої можуть застосовуватися завжди цілком та повністю. Їх можна використовувати лише тоді, коли студент/слухач незалежно від віку відповідально та свідомо ставиться до навчання, його організації та результатів.

У традиційній моделі навчального процесу цілком доцільно було б використання деяких принципів андрагогічної моделі, зокрема:

- *індивідуалізацію навчання*, яка враховує такі параметри навчання іноземним мовам у немовному вузі, як короткотерміновість, незначна кількість аудиторних годин та, відповідно, зростаюча роль самостійної роботи;

- *активну роль та центральну позицію студента*; при цьому викладач повинен у навчальному процесі створювати умови для самоорганізації студента, оскільки набуті знання лише тоді мають практичну значущість, коли вони є самостійно здобутою цінністю, самостійним відкриттям. Для здійснення своєї професійної діяльності викладач-педагог повинен:

1) мати передусім професійні педагогічні та психологічні знання, уміння та навички;

2) володіти спеціальними фаховими знаннями, уміннями, навичками, особистісними якостями та ціннісними орієнтаціями;

3) володіти знаннями про професійні, психічні та фізіологічні особливості дорослих студентів/слухачів, а також про їх професійну, соціальну, побутову діяльність.

Основними функціями викладача-андрагога у немовному вузі належать такі:

- надання студентам/слухачам комплексу спеціальних (відповідно до фаху) та загальнокультурних знань;

- супровід навчального процесу необхідним обсягом інформації на рівні досвіду конкретних студентів/слухачів;

- розвиток творчого потенціалу студента із урахуванням його цільових установок на отримання освіти;

- залучення студентів до діяльності щодо планування, реалізації, корекції та оцінювання результатів навчального процесу.

Для реалізації деяких найголовніших на нашу думку функцій викладач повинен передусім володіти такими характеристиками, а саме:

- здатністю надавати студенту рівноправну роль суб'єкта навчального процесу, при цьому бачити себе у ролі організатора;

- мобільність стосовно перебудови своєї професійної діяльності відповідно до освітніх потреб дорослих та систематичного підвищення своєї професійної компетентності;

- організаторськими здібностями, орієнтованими на організацію навчального процесу з дорослими;

- комунікабельністю на рівні партнерства у стосунках зі студентами/слухачами;

- тактовністю, яка дозволяє не тільки вислухати думку студента, а й сприйняти її незалежно від грамотності та ступеня обґрунтованості;

- силою переконання, оскільки дорослі схильні все аналізувати та коректувати;

- довірливістю у спілкуванні, яке дозволить обговорювати зі студентом не лише освітні, а й важливі життєві для дорослої людини питання.

Сподіваємося, що перераховані переваги та недоліки традиційної та андрагогічної моделей навчального процесу, функції та характеристики викладача іноземної мови у немовному вузі дозволять їм визначити, які аспекти своєї професійної діяльності чи особистісні якості потребують корекції або вдосконалення.

Оволодіння викладачем андрагогічних принципів у навчанні іноземних мов дозволить викладачеві підвищити свою професійну компетентність, бути сучасним та ефективним у вирішенні завдань, які стоять перед системою вищої професійної освіти.

Драмарецька Лариса Борисівна,
старший викладач кафедри іноземних
мов Національної академії внутрішніх
справ

ФОРМИ РОБОТИ З КУРСАНТАМИ НАВС ПРИ ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Статус дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» переживає зміни: іноземна мова виходить за межі навчального предмету і стає інструментом формування спеціаліста нової формації, готового до самоосвіти, творчості і здатного засвоїти культурний спадок країни, мова якої вивчається, співвіднести його з

вітчизняною культурою та її місцем у світовому історичному контексті.

Підвищення ефективності викладання іноземної мови курсантам вимагає від викладачів особливих зусиль, спрямованих на формування професійної мовної компетентності. З ціллю активізації навчального процесу методика навчання взагалі, та іноземних мов зокрема, завжди знаходиться в процесі пошуку нових форм, методів та підходів. Один з таких підходів, педагогічний, направлений на придбання знань, а інший підхід, діяльнісний, - на вміння застосовувати ці знання на практиці. Його основним принципом є діяльність, оскільки людина в процесі навчання повинна не вивчити щось, а навчитися чомусь. На перший план тут виходить справа, а знання слугують засобом навчання. На практичних заняттях ми прагнемо формувати дії курсантів, які вимагають як діяльності за аналогією, так і багаторазового їх повторення для доведення цих дій до рівня навичок. Закріпленню знань та вмінь курсантів сприяють різноманітні навчальні завдання: реферування текстів, підготовка повідомлень, рольові ігри тощо.

Але для підвищення ефективності навчання все більш актуальною стає організація позааудиторної роботи. Під позааудиторною роботою ми розуміємо будь-яку діяльність курсантів, яка проходить в рамках закладу, але не пов'язана з навчальними планами, і спрямована на формування і розвиток професійно значущих якостей, сприяє їх особистісному розвитку, розширенню та поглибленню професійних знань. Ціллю позааудиторної роботи ставимо формування у курсантів системи професійно значущих якостей, до яких відносяться основні функціональні компоненти педагогічної діяльності. Для досягнення цілі сформульовані наступні задачі: активізація пізнавальної самостійності; активізація науково-дослідницької діяльності; виховний вплив педагогів та

колективу. Зміст та форми позааудиторної роботи визначаються не вимогами навчально-виховного процесу, а науково-методичними інтересами викладачів, побажаннями курсантів.

Будь-яка професійна діяльність встановлює домінуючі саме в цій діяльності завдання, які визначають мовну (і немовну) поведінку спеціаліста. В діяльності юриста при вирішенні специфічних завдань встановлення істини спілкування виступає не тільки в функції координації професійної діяльності, але має також самостійний статус. Комунікативні завдання, поставлені професійною діяльністю, які вирішуються в ситуаціях професійного спілкування, визначають кінцевий продукт — мовну поведінку. Підхід до навчання іншомовного спілкування як до навчання мовної поведінки дозволяє організувати навчальний процес як процес вирішення складних комунікативних завдань. Однією з функцій викладача іноземної мови є організація такого навчального процесу.

Результати діяльності викладача іноземної мови матеріалізуються у рівні оволодіння студентами іноземною мовою, що визначається умінням вести бесіду, перекладати літературу із спеціальності, усно і письмово висловлювати свої думки, писати анотації іноземною мовою, використовувати її у повсякденному житті і навчанні, самостійно працювати над предметом.

Для оптимізації процесу засвоєння курсантами навчального матеріалу, для підвищення стимулу до вивчення іноземних мов та підвищення рівня знання іноземної мови в позааудиторній роботі використовуються різні форми. До них можна віднести олімпіади, різні форми клубів; конференції (як один із засобів мотивації при вивченні іноземної мови. Доповіді курсантів мають професійно-направлений або культурологічний характер); наукові товариства (як поєднання наукової та навчальної

роботи. Мета товариств – допомогти курсантам оволодіти навичками перекладу, правильно читати, розуміти і перекладати оригінальні тексти зі спеціальності); випуск стінгазет (Така робота є корисною не тільки з точки зору покращення знання іноземної мови. Щоб зробити газету насправді цікавою курсантам необхідно переглянути багато матеріалу з обраної теми, попрацювати над художнім оформленням випуску, ретельно перевірити текстовий матеріал, тобто вирішувати різнопланові завдання, де буде знайдено місце для всіх бажаючих, незважаючи на рівень знання іноземної мови).

Використовуючи такі форми роботи, викладач має змогу робити акцент на комунікативному аспекті навчання іноземній мові, коли курсанти навчаються в умовах креативної розмовної практики.

Список використаних джерел:

1. Берн Э. Трансактний анализ в группе. – М.: Лабиринт, 1994. – 136 с.
2. Берн Э. Игры, в которые играют люди. Люди, которые играют в игры. — М.: Новая школа, 1992. –181 с.
3. Качеровська Т.В. Психолого-педагогічні аспекти вивчення іноземної мови у вищій школі. Науковий вісник Кафедри ЮНЕСКО Державного лінгвістичного університету (Лінгвапакс-УІІІ). – К.: Видав.центр КДЛУ, 2000. – Вип.. 3 В. – С. 806-808.
4. Лубянова О.В. Психолого-педагогічні особливості формування англомовної писемної комунікативної компетенції.//ISSN 2307 – 1591. Вісн. НТУУ «Київський політехнічний інститут». Сер. Філологія, Педагогіка. 2013. Вип. 1. С.118-128.
5. Dobson, Julia M. Effective Techniques for English Conversation Groups. Washington, D.C., 1997. – 137 p.

Ковальова Тетяна Олександрівна,
кандидат філологічних наук, доцент,
професор кафедри іноземних мов
Національної академії внутрішніх справ

ON ADVANTAGES OF USING DIFFERENT TECHNOLOGIES WHEN TEACHING ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES

The role of technology in ESP learning has significantly changed in recent years. Technology has evolved and is found everywhere both in everyday life and in the professional world.

The internet has a particularly strong impact on ESP. As ESP puts emphasis on the needs of learners, and authentic materials and tasks, information technology has become a very suitable tool for ESP [3 ; p. 92]. As Arnó-Macià stresses, online language learning goes beyond language learning by focusing on culture and social discourse and allows ESP learners to collaborate and engage in authentic communication in their professional discourse community, to access up-to-date information relevant to their profession, and to publish their ideas, which can all give them a sense of empowerment as learners [1 ; p. 91].

According to Nergiz Kern, the internet has taken centre role and allows, in an increasingly globalised world, fast and efficient communication and collaboration, information generation, exchange, and management in professional life. The professional world today would not be possible without information technology. He underlines that this fact places a challenge on teachers who need to prepare their ESP students to deal with global communicative practices online, in all their complexity [3 ; p. 92].

A lot of teachers have integrated the word processor, email, simulation software, the internet as a source for authentic material and place for authentic communication, virtual conferencing platforms, mobile technologies. Students may use all these means in their future profession.

Many authors point out that some benefits of technology in language learning are the same for ESP learners as for general English learners. They mention the following: finding native speakers as learning or communication partners; reading or watching the news in the target language for those who do not have easy access to these locally, etc.

Besides that, technology in the form of videos or on the internet, etc., may be the only means for ESP students to access the specific language they need in order to communicate appropriately [3 ; p. 93].

Butler-Pascoe states that it is the 'hybrid nature of ESP', having to teach both the language and the 'field-specific content' that makes it challenging for teachers, who often do not have the field-specific knowledge to teach. Although it is not usually the case that teachers also have to teach the content, especially when teaching adult professionals, they do need to teach the field-specific language, which they might not always know, and which changes and develops over time [2 ; p. 1].

It is necessary to use authentic tasks, tools, and context when teaching professionals, that is the needs go beyond the language itself.

There are 14 advantages of technology for ESP according to Butler-Pascoe. They are the following. Technology:

1. Provides interaction and communicative activities representative of specific professional or academic environments.

2. Fosters understanding of the socio-cultural aspects of the language as practised in various fields and professions.

3. Provides comprehensible field-specific input and facilitates student production.

4. Provides sheltering strategies for language development and content-specific understanding (modelling, bridging to students' background experiences, contextualising, metacognitive activities, etc.).

5. Uses task-based and inquiry-based strategies reflective of tasks in disciplinespecificsettings and situations.

6. Uses authentic materials from specific disciplines and occupations.

7. Supplies authentic audiences, including outside experts in specific fields.

8. Supports cognitive abilities and critical thinking skills required in the disciplines.

9. Uses collaborative learning.

10. Facilitates focused practice for the development of reading, writing, listening, and speaking skills across the curriculum and disciplines.

11. Is student-centred and addresses specific needs of students.

12. Uses multiple modalities to support different learning styles.

13. Meets affective needs of students: motivation, self-esteem, and autonomy.

14. Provides appropriate feedback and assessment of content knowledge and English skills [2 ;p. 2–3].

Quite a lot of different technologies are successfully used in ESP courses. We can name a traditional tape recorder, a CD player, as well as interactive whiteboards, Information and Communication Technology, Web 2.0 tools, mobile technologies, 3D virtual environments, etc.

Therefore, when a teacher decides to use a certain technology, he/she should remember it does not mean it will automatically improve language learning. To get such result it is necessary to consider it properly, as well as to devise appropriate tasks so that it becomes valuable for language learning.

References:

1. Arnó-Macià E. (2012) The Role of Technology in Teaching Languages for Specific Purposes Courses / E. Arnó-Macià// The Modern Language Journal. – 1996.Pp. 89–104.

2. Butler-Pascoe M. E. English for Specific Purposes (ESP), Innovation, and Technology / M. E. Butler-Pascoe //English Education and ESP. – 2009. Pp.1–15.

3. Kern N. Technology-integrated English for Specific Purposes lessons: real-life language, tasks, and tools for professionals / N. Kern // Innovations in learning technologies for English language teaching. – 2013. Pp. 89-115.

Литвиненко Яна Валеріївна, викладач
кафедри іноземних мов Національної
академії внутрішніх справ

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Проєвропейський курс зовнішньої політики України, а також стрімкий розвиток сучасних інформаційних технологій, здійснив суттєвий вплив на всі аспекти суспільного життя та сферу освіти зокрема. При цьому, розуміючи сучасні тенденції та процеси, які відбуваються у світі, в нашій державі виникла гостра необхідність реформування системи освіти з метою підвищення її ефективності.

Одним з основних напрямів, здатних здійснити модернізацію освітнього процесу в Україні, є впровадження в нього нових форм і методів викладення навчального матеріалу, а також поглиблення певної комунікації між тим, хто навчає та тим, хто навчається. З цією метою, особливу увагу доцільно звернути на дистанційне навчання.

Дистанційна форма навчання визначається як така форма організації навчального процесу в освітніх закладах, в результаті якої забезпечується реалізація дистанційного навчання та передбачається можливість отримання випускниками документів державного зразка про відповідний освітній або освітньо-кваліфікаційний рівень [1].

Дистанційна освіта характеризується [2]:
згучкістю, модульністю, паралельністю, великою аудиторією, економічністю, технологічністю, соціальністю, інтернаціональністю, позитивним впливом на студента, новою роллю викладача та якістю.

Мета дисципліни «Іноземна мова» полягає у формуванні здатності до міжкультурного спілкування, яке має професійне спрямування, та реалізується на основі формування міжкультурної комунікативної компетенції. Остання, у свою чергу, визначається як такий рівень володіння мовленнєвими, мовними, соціокультурними та професійно-предметними знаннями, навичками та вміннями рідною та іноземною мовами, який дозволяє комунікативно прийнятно здійснювати міжкультурне спілкування [3].

Зважаючи на збільшення комунікативних контактів, через посилення інтеграційних процесів України до європейських та світових структур, все більшої актуальності набуває усне та писемне мовлення англійською мовою. При цьому, дистанційне навчання ефективно вирішує цю проблему шляхом надання можливості постійного та достатньо динамічного телекомунікаційного спілкування викладача та студента на відстані, студентів між собою та з носіями мови у ході навчального процесу, причому ініціювання цього спілкування можливе з боку будь-якого з перелічених суб'єктів навчального процесу [3].

Основним засобом дистанційного навчання англійської мови є електронний підручник, матеріал якого повинен бути укладеним з урахуванням принципів програмованого управління процесом засвоєння знань. Такий підручник має забезпечувати втілення провідних дидактичних принципів, а саме наочності, свідомості, активності, систематичності, послідовності, доступності, міцності засвоєння тощо, а також відповідати вимогам

особистісно-орієнтованого підходу в методиці навчання іноземних мов [3].

Контроль при дистанційному вивченні іноземних мов може здійснюватися у вигляді тестів, контрольного перекладу та усного спілкування з викладачем. Причому у випадку тесту перевірка оцінювання відповідей здійснюється автоматично системою дистанційного навчання.

Перехід до дистанційного навчання має відбуватися поетапно та продумано. Така пропозиція видається виваженою та логічною, адже, по-перше, це забезпечить поступове звикання до нової форми навчання як викладачів, так і студентів, а по-друге, окремі елементи дистанційного навчання можуть з успіхом використовуватися у підготовці студентів денних та заочних відділень, особливо беручи до уваги тенденцію до скорочення годин на аудиторні заняття з подальшою їх компенсацією за рахунок самостійної та індивідуальної роботи студента [1]. По-третє, такий підхід надасть науковцям достатню кількість часу для розробки відповідних дистанційних курсів, що сприятиме підвищенню якості останніх та допоможе уникнути багатьох технічних проблем [2].

Так, однією з перших спроб запровадження елементів дистанційного навчання може стати консультування студентів за допомогою електронної пошти або через Скайп замість або на додачу до традиційної очної консультації у стінах вищого навчального закладу.

Доцільною є організація самостійної роботи студентів із використанням елементів дистанційного навчання. Виконані завдання студенти можуть надсилати на електронну пошту, що дуже зручно та дозволяє уникнути додаткових витрат.

Ще одним прикладом запровадження елементів дистанційної освіти на очному та заочному відділенні є

застосування системи Moodle, яка дозволяє викладачам створювати власні online-курси та керувати змістом сайту. Зазначена система пропонує різноманітні способи надання навчального матеріалу, перевірки знань та контролю успішності. Для студентів очного та заочного відділень ця програма стане в пригоді при засвоєнні нової лексики та розвитку навичок читання, аудіювання та письма, зокрема тут доцільно розмістити додаткові вправи для кращого засвоєння матеріалу, граматичні і лексичні тести, а також тести з аудіювання, читання та письма. Зазначені елементи дистанційного навчання значно полегшують контроль навчальної діяльності студентів, оскільки дозволяють відстежити роботу кожного студента окремо та якість її виконання, а також стимулювати студентів працювати ефективніше. При цьому значною мірою економиться час викладача за рахунок автоматичної перевірки [1].

Таким чином, дистанційне навчання має низку переваг, а застосування окремих його елементів може сприяти ефективності навчання студентів денного та заочного відділень. Розробка курсів дистанційного навчання є складним та тривалим процесом, який потребує копіткої роботи та напрацювання значної теоретичної бази.

Список використаних джерел:

1. Дистанційні курси. Метод. реком. щодо підготовки веб-ресурсу дисциплін при організації навчального процесу за дистанційною формою / [укл. О.О. Новомлинець, О.П. Дрозд]. – Чернівці: ЧНТУ, 2013. – 32 с.

2. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html>

3. Олійник О.В. Інноваційні технології дистанційного навчання іноземної мови для студентів немовних ВНЗ / О.В. Олійник // Лінгвістичні дослідження: зб. наук. праць ХНПУ імені Г.С. Сковороди. – 2014. – Вип. 38. – С. 238-246.

Допутько Олена Анатоліївна,
кандидат педагогічних наук, доцент
доцент кафедри іноземних мов
Національної академії внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ПОЕТАПНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ МВС УКРАЇНИ

Суттєві зміни, які відбуваються у системі світової вищої освіти, зумовлюють основні напрями реформування освітньої галузі в Україні, що передбачає кардинальне переосмислення концепції підготовки кваліфікованих фахівців. У цьому контексті нагальною є потреба збільшення організаційного, дидактичного та методичного ресурсів самостійної роботи майбутніх спеціалістів, що визначатиме їх конкурентоспроможність на вітчизняному та світовому ринках праці, сприятиме їх здатності до професійного самовдосконалення, самонавчання.

Окрім питання, пов'язані з проблемою організації самостійної роботи майбутніх фахівців, висвітлені у працях учених-педагогів радянського і пострадянського періоду (А. Алексюка, Г. Асонової, А. Аюрзайна, В. Буряка, А. Дьоміна, Б. Єсіпова, Л. Жарової, В. Козакова, О. Кондратюк, І. Малкіна, Ю. Мальованого, В. Паламарчук, П. Підкасистого, О. Пометун, В. Сотниченко та ін.).

Метою статті є удосконалення системи організації самостійної роботи курсантів шляхом поетапного її ускладнення та якісного оновлення змісту навчальної дисципліни «Іноземна мова».

У процесі власної педагогічної діяльності викладачі повинні зважати на те, що організація навчання у ВНЗ МВС спрямована на його активізацію, комплексний характер, підвищення частоти використання допоміжних засобів, інтенсифікацію діяльності курсантів, створення доброзичливої атмосфери.

Усе це призводить до необхідності проведення викладачем додаткової роботи з удосконалення організації навчального процесу. Так, програмний матеріал повинен бути розподілений на частини відповідно до етапів, за якими проходить формування навичок самостійної роботи, рівня знань тієї чи іншої групи курсантів, якісної спорідненості тем, часової тривалості та функціональних завдань того чи іншого модуля. Розподіл має відбуватися також залежно від тривалості семестру для полегшення проведення підсумкового контролю. Бажано, щоб такий вид контролю якості виконання самостійних завдань здійснювався наприкінці кожного етапу перед написанням тесту в аудиторії та мав характер комплексної контрольної роботи, спрямованої на перевірку знань, умінь і навичок курсантів, набутих за певний період.

Вважаємо за доцільне розподілити увесь процес вивчення організації самостійної роботи з іноземної мови на чотири етапи (один допоміжний і три основних), для яких характерні відповідні рівні самостійності роботи та особливості участі викладача у ній. Необхідно зауважити, що недоцільно говорити про чітке розмежування етапів та визначення терміну їх проходження. Перехід здійснюється поступово й не всіма членами групи одночасно.

Основною метою роботи на кожному етапі є поступове та послідовне формування викладачем культури самостійної роботи курсантів з урахуванням специфіки дисципліни. Загальною метою і кінцевим результатом поетапного навчання є забезпечення практичного володіння курсантами змістом навчальної дисципліни. Необхідно зауважити, що значна частина запланованого часу має бути відведена на вивчення тем, пов'язаних із специфікою професійної підготовки курсантів ВНЗ МВС України. Ґрунтуючись на вищезазначених фактах, можна розподілити весь час, відведений навчальними програмами на самостійну роботу, на такі етапи:

I етап. Підготовчий (до 10%).

На цьому етапі бажано використання викладачем аудіо- та відеоносіїв з метою активізації самостійної роботи курсантів, розширення комплексу імітаційних, підстановочних та інших видів репродуктивних і частково продуктивних вправ.

Іноземна (англійська, німецька) мова

<i>Мета: розвиток навичок сприйняття англійської мови на слух (з диска) та розвиток навичок діалогічного мовлення.</i>
--

<i>Завдання: Прослухати текст, визначити його основний зміст, заповнити пропуски в тексті діалогу та вибірково відтворити його в парах</i>
--

Особливістю організації роботи на цьому етапі стає інтенсивне вивчення базових понять навчальної дисципліни, необхідних для засвоєння основного курсу.

II етап. Початковий (25-30%).

На цьому етапі активно відбувається засвоєння нових понять, характерна риса цього процесу – їх відбір викладачем відповідно до специфіки професійного навчання курсантів. Продовжується робота над основним матеріалом.

Іноземна (англійська, німецька) мова

<i>Мета: закріплення ЛО (лексичних одиниць) та ЛВ (лексичних виразів) професійного спрямування на рівні лексичного виразу</i>

<i>Завдання: курсанти поєднують частини словосполучень та перекладають їх у групи, або завдання може бути представленими у вигляді тестів. Це вправи на швидкість.</i>
--

Час, відведений на виконання подібних вправ, чітко фіксується.

Навчання проходить на основі текстового матеріалу за умови, що він містить необхідну навчальну інформацію. Передтекстові вправи цього етапу спрямовані на самостійне усвідомлення курсантами теми. Комплекс

післятекстових вправ передбачає послідовне засвоєння ними обов'язкового матеріалу.

Потрібно підкреслити, що підбір вправ, їх кількість та рівень складності на цьому етапі залежать від індивідуальних особливостей курсантів, швидкості, з якою вони засвоюють матеріал. Також важливим елементом цього етапу є зміна ролі викладача: надання курсантам відносної самостійності під час виконання вправ. Вони ще потребують уважного контролю, але певну частину вправ уже виконують самостійно.

III етап. Проміжний (35-40%).

Під час проведення третього етапу, на нашу думку, потрібно визначити певні особливості. Виконання творчих завдань є певною мірою варіативним, істотно зростає частка індивідуальних та групових мультимедійних проєктів за темами аудиторних і самостійних занять. Цей етап характеризується наявністю значної кількості тем для самостійної роботи. На цьому етапі вважається виправданим подання викладачем значних обсягів навчального матеріалу. На цьому етапі застосовуються складні вправи, які спрямовані на творчу обробку навчального матеріалу. У цей час надзвичайно вагомими є виконання колективних та індивідуальних проєктів, тому викладач не повинен обмежувати курсантів у виборі теми власного дослідження в межах модулю. Наприкінці цього етапу також проводиться комплексна контрольна робота.

Іноземна (англійська, німецька) мова
<i>Мета: набуття широкого спектру знань, удосконалення вмінь та навичок</i>
<i>Завдання: курсанти читають текст та перекладають окремі вищезазначені слова, використовуючи пройдений матеріал, пишуть, які права і свободи громадян, що вибірково наведені в завданні, реалізуються в Конституції України (практично), якщо дозволяє час, то зачитують відповіді, якщо ні – здають роботи викладачу</i>

У групах із середнім та високим рівнем знань цілком доречною є самоперевірка за допомогою поданих до робіт відповідей.

IV етап. Заключний (20-30%).

Наступний етап збігається із завершенням вивчення навчальних дисциплін, і тому під час його завершення викладач повинен впевнитися, що курсанти оволоділи матеріалом в обсязі, достатньому для спілкування на професійну тематику. Також вони повинні демонструвати розуміння професійних термінів, бути здатними до їх співставлення, критично оцінювати надану інформацію, вміти адекватно та обґрунтовано висловлювати свою думку та аргументовано захищати її в ході обговорення.

Іноземна (англійська, німецька) мова
<i>Мета: удосконалення вже набутих знань, сформованих умінь та навичок на основі складного, неадаптованого матеріалу, завершення формування навичок колективної та індивідуальної самостійної роботи</i>
<i>Завдання: удосконалення навичок класифікації злочинів у різних сферах та розуміння можливості перетинання декількох сфер під час скоєння злочинів. Вправа поділена на частини для індивідуального та колективного виконання</i>

Вважаємо, що запропоновані методичні рекомендації сприятимуть підвищенню ефективності самостійної роботи курсантів ВНЗ МВС та значно підвищать рівень володіння навчальним контингентом іноземною мовою професійного спрямування. Подальшого вивчення потребують питання удосконалення комунікативної іншомовної компетентності курсантів шляхом удосконалення дослідницької навчальної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Алексюк А.М. Організація самостійної роботи студентів в умовах інтенсифікації навчання: навч. посіб. /

[Алексюк А.М., Аюрзайн А.А., Підкасистий П.І., Козаков В.А. та ін.]. – К. : ІСДО, 1993. – 336 с.

2. Буряк В.К. Керування самостійною роботою студентів / В.К. Буряк // Вища школа. – 2001. – № 4-5. – С. 48-52.

3. Вишневський П.Р. Обґрунтування складових методики виконання контрольованої самостійної роботи курсантів військових вищих навчальних закладів / П.Р. Вишневський // Збірник наукових праць – №31. – Ч. II. – Хмельницький : Вид-во Національної академії ПСУ, 2004. – С. 127-130.

4. Демченко О.А. Збірка перевірочних завдань для контролю результативності самостійної роботи курсантів та студентів, що навчаються за спеціальністю «Правознавство»: метод. матер. / Демченко О.А. – К. : ННПКГБПС КНУВС, 2006. – 49 с.

5. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / [наук. ред. Українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва]. – К. : Ленвіт, 2003 – 273 с.

6. European Language Portfolio. Proposals for Development – Council of Europe, Strasbourg, febr. 1997. P. 3-7.

Марченко Ірина Володимирівна,
старший викладач кафедри іноземних
мов Національної академії внутрішніх
справ

ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ІМ: СУГЕСТИВНИЙ МЕТОД Г. ЛОЗАНОВА АНАЛІЗ МЕТОДИЧНИХ ПРИНЦИПІВ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНІЙ МОВИ

Сугестія – це комунікативний фактор, який виражається у «пропозиції», щоб особистість зробила свій вибір, вибирала з широкого спектра можливостей, комплексних стимулів.

Сугестологія – це наука про прискорений гармонійний розвиток особистості та розкриття її різнобічних резервних можливостей – пам'яті, інтелектуальної активності, творчих

здібностей тощо. Сугестологію було покладено в основу сугестопедичного напрямку в навчанні, зокрема навчанні ІМ.

Основна ідея сугестопедії – розкриття та розвиток всебічних резервних можливостей особистості. Віра в успіх кожного як основа взаємин між викладачем та учнями; авторитет викладача та його творча роль; високо вмотивована навчальна діяльність, яка спрямована на опанування змісту навчання, – все це стимулює і забезпечує розкриття резервів особистості тих, хто навчається.

Автор цього підходу до вивчення іноземної мови – лікар-сугестолог, психотерапевт Софійського інституту сугестології Георгій Лозанов. «Сугестологія» – наука, яка розкриває, на думку Г. Лозанова, механізми, що забезпечують вивільнення та мобілізацію резервних можливостей людини.

Час виникнення – друга половина ХХ століття. Місце розповсюдження – Болгарія. Наукові основи:

- Необхідність прискореного навчання іноземних мов
- Соціальна психологія (теорія установки) – У.Макдугал, В.Росс

- Сугестологія (Г.Лозанов)

- Лінгвістика тексту (Ш.Балі, З.Харіс, Л.В.Щерба)

Методичні характеристики:

- Практичне володіння іншомовним спілкуванням

- Навчання усного мовлення → читання → письмо

- Навчання соціокультурних знань і вмінь

- Країнознавча наочність

- "Інфантилізація" процесу навчання

- Урахування особистих інтересів учнів та їх мотивів оволодіння ІМ

- Опора на свідомий і підсвідомий плани навчання

- Введення нового матеріалу у значних за обсягом полілогах

- Переклад на рідну мову і коментар

- Перше пред'явлення – друге пред'явлення – активізація (драматизація, ігри, пісні, вправи на запитання-відповіді тощо).

Принципи сугестопедії:

- **Принцип радості, спокою, релаксації** цей принцип вимагає організації роботи учнів таким чином, щоб вона здавалася їм "природно приємною". Для цього навчання не повинно супроводитися жодним напруженням, а, навпаки, давати учням насолоду від задоволення притаманного кожній людині прагнення до одержання нової інформації. Саме на основі задоволення цієї пізнавальної потреби учень повинен розвивати власні здібності до внутрішнього зосередження. Експериментально доведено, що психічна релаксація та інтелектуальне зосередження, за умов правильного розвитку їх у ході навчання, знімають стрес і приносять задоволення учням, тим самим суттєво збільшуючи їхній потенціал розумової працездатності.

- **Принцип єдності свідомого і позасвідомого** цей принцип потребує всеохоплюючого й одночасного використання насамперед процесів свідомого і позасвідомого сприймання. Останнє є складноорганізованим психологічним феноменом, який здійснюється не лише поза сферою свідомої уваги (периферійна перцепція), а й у ній самій: у закарбуванні мікроструктури сприйраних елементів, напрацьованих, але не усвідомлених автоматизмах сприймання. Така вимога поширюється і на інші позасвідомі пізнавальні функції (інтуїтивне мислення, закарбування), які можна

використовувати одночасно зі свідомими для різних дидактичних цілей.

▪ **Принцип сугестивного взаємозв'язку «вчитель-учень»** з метою контролю повноти їхнього засвоєння навчальної інформації (вимога диференціювати педагогічну взаємодію з учнями й удосконалювати процес сугестопедичного навчання у відповідності з рівнем здібностей кожного з них).

▪ **Принцип авторитету вчителя** – у авторитетного вчителя хочеться вчитися, а відповідно до цього – відбувається краще запам'ятовування матеріалу. Вчитель повинен мати широку обізнаність, видатні особистісні якості, силу переконання

▪ **Інфантилізація** – використання ігор під час навчання. Вчитель повинен вміти встановлювати довіру з учнями.

▪ **Використання вчителем різного забарвлення інтонації, різного ритму викладання матеріалу.** Кожне слово, що несе смислове навантаження, супроводжується відповідною інтонацією, жестом, мімікою.

Суть методу: Навчання проходить у двох планах – свідомому й підсвідомому, задіяні обидві півкулі головного мозку, що дає оптимальний результат. Мовний матеріал засвоюється в атмосфері гри, перевтілення, з використанням мови та рухів, драматизації, що переключає учнів з форми на процес спілкування. Навчальний матеріал вводиться у формі значних за обсягом полілогів у ході двох пред'явлень: перше пред'явлення у виконанні викладача з музичним супроводом, друге пред'явлення у нормальному темпі, учні знаходяться у “концертному стані” – релаксації і слухають учителя з заплющеними очима, сидячи у зручних позах. Активізація матеріалу проходить за допомогою

драматизації, ігор, пісень, вправ на запитання-відповіді, при цьому учні виконують різні ролі.

Переваги методу:

- Сугестивна, навіююча дія викладача сприяє усуненню психотравмуючих факторів (мовних бар'єрів, скутості, страху помилок тощо).

- У центрі уваги – усномовленнєва комунікація та вокабуляр, учні читають полілоги та пишуть твори на різні теми. Завдяки використанню резервів мимовільної пам'яті за один місяць засвоюється на розмовному рівні близько 2000 слів.

- Розроблено систему прискореного навчання ІМ

- Запропоновано методику роботи з текстами-полілогами

- Описано методику усунення психологічних бар'єрів

- Визначено шляхи урахування особистісних характеристик учнів

- Практична реалізація методу вимагає спеціальних умов навчання і підготовки вчителів

- Головні положення сугестивного методу покладені в основу інтенсивних методів навчання.

- Психологічні дослідження доводять, що при використанні сугестивного навчання інформація запам'ятовується на 92-95%.

Негативні риси: практична реалізація методу вимагає спеціальних умов навчання і підготовки вчителів.

Список використаних джерел:

1. http://studopedia.com.ua/1_41073_suggestivne-navchannya.html

2. Методика викладання іноземних мов: Підручник під ред. Ніколаєвої С.Ю. –К.: Ленвіт, 2002. –С.246-249.

Могилевська Віра Андріївна, викладач
кафедри іноземної мови Національної
академії внутрішніх справ

ОПРАЦЮВАННЯ ДИСКУСІЙНИХ ПИТАНЬ

Teaching and learning are the two sides of a coin. There is much debate within the higher education community on how teaching and teaching effectiveness may be defined [3, p. 40]. For instance, Braskamp and Ory, define effective teaching as the “creation of situations in which appropriate learning occurs; shaping those situations is what successful teachers have learned to do effectively”. Centra J.A. defines effective teaching as “that which produces beneficial and purposeful student learning through the use of appropriate procedures” [5, p.42]. It can be assumed that good teaching is characterized by proper teaching method.

Exchange of ideas between several people is the best process of learning and teaching from one another. Depending on the nature of subject, number of students, and the facilities available, there are different methods can be used in the class.

Controversial issues are often included strategically as part of a teaching plan to help students to achieve desired learning outcomes. They are used to raise the complexity of an issue about which students may believe there is only one perspective. Controversial topics offer an unequalled opportunity to foster discussion in the class. The discussion thus far is based on the assumption that there is controversial and non-controversial material to be learned by students. A more useful way of thinking about controversial issues may be to accept that given the provisional nature of knowledge, it will be helpful for students’ intellectual development for all class discussion to be seen as controversial.

Discussion is thought to be a useful teaching technique

for developing higher order thinking skills, skills that enable students to interpret, analyze, and manipulate information. Students explain their ideas and thoughts, rather than merely recount, or recite, memorized facts and details. During discussion learners are not passive recipients of information that is transmitted from a teacher. Rather, learners are active participants. As they interact during the discussion, students construct an understanding about the topic [27]. In addition to developing thinking skills and constructing knowledge, discussion is an effective way to develop student attitudes, and advance student capability for moral reasoning [10, pp. 1423-1427]. In short, discussion provides opportunities for student thoughtfulness about the information received in class, and it requires students and teacher to develop a set of skills and dispositions that allow the discussions to take place.

Using discussions as a primary teaching method allows us to stimulate critical thinking. For effective discussion the students should have prior knowledge and information about the topic to be discussed. McCarthy, P. [20, p. 5] in his article “Common Teaching Methods” stated strengths of class discussion as “pools ideas and experiences from group, and allows everyone to participate in an active process”, Kochhar stated: “a problem, an issue, a situation in which there is a difference of opinion, is suitable for discussion method of teaching” [14, p. 347] .

Discussions allow students to process material in a way that promotes factual and procedural learning. Student participation in discussion enhances their ability to recall information. “Cognitive psychologists have demonstrated that long-term learning depends on the learner actively processing the material. Information that is not actively processed, but merely ‘recorded,’ is harder to retrieve from storage, less available for application to new situations, and more easily

forgotten” [21, p. 245]. Another benefit of discussion is that it develops disciplinary procedural knowledge alongside of factual knowledge. A recent study of undergraduate biology majors shows that the use of peer discussion promotes “conceptual understanding” even among students who originally misunderstood the concept because peer discussion allows “opportunities for students to develop communicative and metacognitive skills that are crucial components of disciplinary knowledge” [25, pp. 122-124]. Simply stated, discussion allows students actively to engage materials in ways that promote both procedural and factual learning.

Used on its own or combined with lectures, discussion is an effective way to facilitate learning. Discussion can provide the instructor with an opportunity to assess student understanding of course material. In addition, by introducing their own observations and questions, students can explore ideas thoroughly. Most importantly, discussions allow students to actively participate in the learning process. Learning is more interesting and students are often more motivated when they are actively involved in using the course material.

Class discussions offer students opportunities to test their ideas and opinions against the ideas and opinions of their peers. Discussion skills that students might learn include listening, clearly making claims, supporting claims with facts, helping a group move through obstacles, critiquing ideas and not individuals (keeping a high respect for human dignity), and developing together a shared understanding of the problem or issue [1, p.18; 19, p.33; 22, p. 28]. This is in line with Gage and Berliner who found that group discussions are an integral part of the life skills class. They are essential for building background on specific issues, creating motivation and interest, and giving students a forum for expressing and exploring new ideas and information. Group discussions help students learn to

articulate their views and respond to opinions that differ from their own [13, p 87].

The findings related to the issue are also in line with Lowman who found that group discussion is one of the most widely used and valuable method in the teaching of life skills education [18, p. 52]. It represents a type of teamwork, based on the principle that the knowledge, ideas, and feelings of several members have great merit than those of a single individual.

Helping students to find respectful and culturally inclusive ways of dealing with controversial issues is an important part of university education and students' intellectual development. We expect that students will be able to recognize and think critically about various aspects of an argument, separating their own values, beliefs and emotions from its analysis and evaluation. Discussion engenders toleration of various viewpoints.

Discussion is almost a type of democracy and it is obvious that the process of dialogue, of exchanging ideas, is fundamental to a democratic society. If students can do it in this artificial environment [a class], then they will be able to continue those kinds of dialogues at their places of employment, at the dinner table at home, or in a public forum. And from that point of view the discussion is defensible!

Lastly, discussion activates thinking along the lines of self-evaluation; it is helpful in establishing an attitude of looking forward to progress and growth!

References:

1. Barber, B. (1984). *Strong democracy*. Berkeley: University of California Press.

Barber, B. (1989). Public talk and civic action: Education for participation in a strong democracy. *Social Education*, 53(6), 355-356, 370.

2. Braskamp, L. A. (2000). Toward a more holistic approach to assessing faculty as teachers. In K. E. Ryan (Ed.), *Evaluating teaching in higher education: A vision for the future*. New directions for teaching and learning, 83, 109-123. San Francisco, Ca: Jossey-Bass.

3. Braskamp, L. A., & Ory, J. C. (1994). *Assessing faculty work: Enhancing individual and instructional performance*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.

Bridges, D. (1979). *Education, democracy, and discussion*. Winsor, England: NFER Publishing.

4. Bridges, D. (1987). Discussion and questioning. *Questioning Exchange*, 1, 34-37.

5. Centra, J. A. (1993). *Reflective faculty evaluation: Enhancing teaching and determining faculty effectiveness*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.

6. Dillon, J. T. (1984). Research on questioning and discussion. *Educational Leadership*, 42(3), 51-56.

7. Dillon, J. T. (1994). *Using discussion in the classroom*. Philadelphia: Open University Press.

8. Gall, M. D., & Gall, J. P. (1990). Outcomes of the discussion method. In W. W. Wilen (Ed.), *Teaching and learning through discussion: The theory, research and practice of the discussion method*, (pp. 25-44). Springfield, IL: Charles C. Thomas.

9. Gall, M. D. (1987). Discussion methods. In M. J. Dunkin (Ed.), *The international encyclopedia of teaching and teacher education* (pp. 232–237). Oxford, England: Pergamon.

10. Gall, M. D. (1985). Discussion methods of teaching. In T. Husen & T.N. Postlethwaite (Eds.), *International encyclopedia of education* (Vol. 3, pp. 1423-1427) Oxford: Pergamon Press.

11. Gall, M. D., & Gillett, M. (1980). The discussion method in class teaching. *Theory into Practice*, 19, 98–103.

12. Gall, M. D., & Gall, J. P. (1976). The discussion method. In N. L. Gage (Ed.), *Psychology of teaching methods*. National Society for the Study of Education. Seventy-Fifth yearbook, Part 1 (pp. 166–216). Chicago: University of Chicago Press.
13. Gage, N.L. & Berliner, C.D. (2008). *Educational psychology*. (4th ed). Boston: Houghton Mifflin. *International Journal of Business and Social Science* Vol. 2 No. 7; [Special Issue –April 2011]
14. Kochhar, S.K. (2000). *Methods and Techniques of Teaching*. New Delhi: Sterling Publishers Private Limited.
15. Kochhar, S. K. (1985) *Methods and Techniques of Teaching – Second Edition*. New Delhi: Sterling Publishers Private Limited.
16. Larson, B. E. (1995). *Teachers' conceptions of classroom discussion: A grounded theory study*. Unpublished doctoral thesis, University of Washington, Seattle, WA.
17. Larson, B. E. & Parker, W. C. (1996). What is classroom discussion? A look at teachers' conceptions. *Journal of Curriculum and Supervision*, 11(2), 110-126.
18. Lowman, J. (2007). *Mastering the techniques of teaching*. Lahore: Ferozsons.
19. Mathews, D. (1994). *Politics for people*. Baltimore: University of Illinois Press.
20. McCarthy, P. (1992). *Common Teaching Methods*. Retrieved July 24, 2008, from <http://honolulu.hawaii.edu/intranet/committees/FacDevCom/guidebk/teachtip/comteach.htm>
21. Nunn, Claudia E. (1996). “Discussion in the College Class: Triangulating Observational and Survey Results.” *Journal of Higher Education* 67, no. 3, 243-266.
22. Parker, W. C. (1996). Curriculum for democracy. In R. Soder (Ed.). *Democracy, education and schooling*, (pp. 182-

210) San Francisco: Jossey-Bass.

23. Roby, T. (1988). Models of discussion. In J. T. Dillon (Ed.), *Questioning and discussion: A multidisciplinary study* (pp. 163–191). Norwood, NJ: Ablex.

24. Stephen D. Brookfield and Stephen Preskill, *Discussion as a Way of Teaching* (2d edition, 2005, John Wiley and Sons), 21-22.

25. Smith, M.K., et al. (2009). “Why Peer Discussion Improves Student Performance on In-Class Concept Questions.” *Science* 323: 122-124.

26. Schwab, J. J. (1954). Eros and education: A discussion of one aspect of discussion. *Journal of General Education*, 8, 54-71.

27. Tharp, R. G., & Gallimore, R. (1988). *Rousing minds to life: Teaching, learning, and schooling in social context*. Cambridge, England: Cambridge University Press.

Романов Ігор Ігорович, викладач
кафедри іноземних мов Національної
академії внутрішніх справ

«НАВЧАННЯ У СПІВРОБІТНИЦТВІ» НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Інноваційні технології швидко увійшли в усі галузі нашого життя. Ідея втілення інноваційних технологій в навчання передбачає досягнення мети високоякісної освіти, тобто освіти конкурентноздатної, спроможної забезпечити кожній людині умови для самостійного досягнення тієї чи іншої цілі, творчого самоутвердження у різних соціальних сферах. Нові інноваційні технології наприкінці ХХ століття стали не тільки головною рушійною силою прогресу, засобом спілкування між державами, компаніями, університетами, новою формою торгівлі, але й потужним засобом навчання.

Існує дуже багато технологій, які можна й треба застосовувати на заняттях з іноземної мови, але ми зупинимось на одній із них. Одним із методів є навчання у співробітництві. Такий метод спрямований на:

- формування певних навичок та вмінь;
- засвоєння понять;
- організацію проектної діяльності [1].

Навчання у співробітництві – це навчання у групах, коли кожний відчуває підтримку товариша і усвідомлює власну відповідальність за успіхи групи, які значною мірою залежать від його власних успіхів [1]. У цьому методі приділяється особлива увага груповим цілям і успіху всієї групи. Він може бути досягнутим тільки в результаті самостійної роботи кожного члена групи (команди) у постійній взаємодії з іншими членами цієї ж групи при роботі над темою (проблемою), питанням. Завдання кожного студента полягає не тільки в тому, щоб зробити щось разом, а в тому, щоб пізнати щось разом, щоб кожний член групи оволодів необхідними знаннями, набув необхідних умінь і навичок і при цьому вся команда повинна знати, чого досяг кожний. Слід розглянути технологію організації роботи в групі:

- пояснення викладачем нового матеріалу;
- організація роботи групи по формуванню орієнтованої основи діяльності (але для кожного студента)
- надання групам завдання (опори), яке або виконується по частинах
- обговорення виконаних завдань різними групами або кожною групою
- виконання завдання на перевірку (тесту) засвоєння навчального матеріалу [1].

Також існує інший підхід в організації навчання у співробітництві (cooperative learning) – Jigsaw (у перекладі

з англ – ажурна пилка) – розроблений проф. Еліотом Аронсоном у 1978 році. Принцип цього підходу такий:

- студенти організуються в групи по 6 чоловік для роботи над навчальним матеріалом, який розбивається на фрагменти (логічні блоки);

- студенти з різних груп, які вивчають те ж саме питання, зустрічаються й обмінюються інформацією як експерти по питанню. Це називається “зустріч експертів”.

Потім вони повертаються у свої групи і навчають усьому новому, про що довідалися від інших членів групи. Ті, у свою чергу, доповідають про іншу частину завдання (як зубці однієї пилки).

Отже, єдиний шлях засвоїти матеріал усіх фрагментів – це уважно слухати партнерів по команді і робити записи в зошитах; ніяких додаткових зусиль з боку викладача не потрібно. Студенти зацікавлені, щоб їхні товариші сумлінно виконували свою задачу, тому що це може відбитися на підсумковій оцінці. Звітує по всій темі кожний студент окремо і вся команда в цілому. На заключному етапі викладач може попросити будь-якого студента команди відповісти на будь-яке питання по даній темі.

У 1986 році Р.Славин розробив модифікацію цього методу “Пила-2” (Jigsaw-2). Цей метод передбачає роботу учнів групами по 4-5 чоловік.

Замість того, щоб кожен член групи одержував окрему частину загальної роботи, уся команда працює над тим самим матеріалом.

Тобто технологія виглядає так:

- кожен член групи одержує власну тему, яку розробляє особливо ретельно і стає в ній експертом.

- проводяться зустрічі експертів з різних груп.

- наприкінці циклу всі студенти проходять

індивідуальний контрольний зріз.

- результати студентів додаються.

Отже, з вищезазначеної інформації можемо зробити висновок, що методів існує безліч й їх використання на заняттях тільки сприяє кращому засвоєнню матеріалу студентами.

Список використаних джерел:

1. Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник / Сисоєва С.О.; НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. – К.: ВД «ЕКМО», 2011. –324 с.

2. http://vozkc.narod.ru/documents/4_1.html
(використання інноваційних технологій)

Романюк Ольга Михайлівна, викладач
кафедри іноземних мов Національної
академії внутрішніх справ

НЕОБХІДНІСТЬ ПОШУКУ ШЛЯХІВ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ НАВЧАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ СЛУХАЧІВ КУРСІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Останніми десятиліттями активно розглядається проблема розвитку навчальної активності слухачів курсів іноземної мови, зокрема розробляються шляхи її вирішення.

Зважаючи на специфіку іноземної мови як гуманітарного предмета, її методика повинна однозначно рухатись в напрямку комп'ютеризації навчання, тоді рівень мовленнєвих знань і комунікативних умінь та навичок слухачів значно підвищиться.

В тому числі, залучення інформаційно-комп'ютерних технологій до навчального процесу(система організаційних і дидактичних заходів, спрямованих на реалізацію змісту освіти на певному освітньому або

кваліфікаційному рівні відповідно до державних стандартів освіти) в подальшому призведе до популяризації процесу вивчення іноземних мов (до слова, саме це знання є однією з вимог до професійної компетенції державних службовців в умовах інтеграційних і глобалізаційних світових процесів, а також для демонстрації особистих і ділових якостей суб'єктів, що виступають від імені державина міжнародному рівні).

Існує безліч освітніх засобів, здатних сприяти активізації навчального процесу, формуванню свідомої мовної та творчої особистості, оволодінню необхідним рівнем комунікативної компетенції.

Проте, як свідчить практика та досвід, питання відбору технологій, що підвищують ефективність організації та проведення занять, залежить від стилів навчання:

- вербальні/лінгвістичні;
- логічні/математичні;
- візуальні/просторові;
- тілесні/кінестичні;
- музичний/ритмічний.

Слухачам, що використовують письмо, читання та говоріння (оперують словами) корисними будуть: а) електронна пошта, соціальні мережі і форуми (Yammer – це приватна соціальна мережа, що дозволяє залишатись на зв'язку з потрібними людьми; OneNote – це програма для зберігання та систематизації інформації за допомогою електронних блокнотів; Padlet – це мультимедійний ресурс для створення, спільного редагування та зберігання даних, що містить соціальну функцію, яка дає можливість поділитися інформацією із друзями, використовуючи соціальні мережі.);

б) електронні довідкові інструменти, електронні книги і т.д.

Слухачам, що використовують збір відомостей (обробку інформації), проводять експерименти (досліди), вирішують проблеми, стануть в нагоді: електронні таблиці (Excel), презентації (PowerPoint), онлайн збір даних, Webquests (це проблемне завдання з елементами рольової гри, для виконання якого використовуються інтернет-ресурси), вирішення проблем, програмне забезпечення.

Для слухачів, яким притаманне використання ілюстрування, візуалізації мисленневих образів та кольорового кодування, доцільними є діаграми, графіки і таблиці (Excel, PowerPoint); Skype (система інтернет-телефонії); MovieMaker (це програмне забезпечення, за допомогою якого можна редагувати та створювати відео); програмне забезпечення для обробки зображень.

Keyboarding (процес роботи на клавіатурі; набір на клавіатурі, “набивка” тексту, кодування тексту на клавіатурі (Hotpotatoes – інструментальна програма-оболонка, що надає викладачам можливість самостійно створювати інтерактивні завдання і тести для контролю і самоконтролю учнів і студентів без знання мови програмування і залучення спеціалістів в області програмування); використання анімації та відеопродуктів; віртуальні сфери – є незамінними для тих слухачів, що засвоюють інформацію через тактильні відчуття (відчуття доторку і тиску).

Відео та аудіо програвачі, анімації, забезпечення музичного супроводу, інтерактивні аудіокниги, і т.д., дозволяють в повній мірі активізувати (подразнювати) зорові та слухові рецептори задля сприйняття нової інформації.

Для інтраперсональних слухачів корисним є постановка мети та її досягнення за рахунок самостійної роботи. А це значить, що незамінними є інтернет дослідження та вирішення проблем із програмним забезпеченням (Webquests); обробка текстів; мультимедіа; блоги.

Блоги, форуми, вікі; обробка текстів; електронна пошта, соціальні мережі; групові проекти (Webquests, PowerPoint) підходять слухачам, що працюють в групах, вдаючись до виправлень (коригування) рівня та координації діяльності в процесі навчання.

Підсумовуючи зазначене, можна зробити висновок, що на тлі розвитку інформаційних технологій, особливого значення набуває процес модернізації системи освіти, основною метою якого є забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності населення.

Список використаних джерел:

1. Maslova T. ESP Technologyenhancedlessons / T. Maslova. // Smart-освіта: ресурси та перспективи: матеріали Міжнар. наук.-метод. конф. (Київ, 16–17 жовтня 2014 р.): тези доповідей. – Київ: Київ. нац. торг.– екон. ун-т, 2014. – 350 с. – Укр., рос. та англ. мовами.

2. Dnaz-Rico L. The cross-cultural, language, and academic development handbook / L. Dnaz-Rico, K. Weed. – Boston: Allyn and Bacon, 2002. – 237 p.

3. Graddol D. LanguageissuesinDistanceeducationattertiarylevel / D. Graddol // LanguageIssuesinDistanceEducation. England, UnitedKingdom: DunfordSeminarReport. ERIC Document: ED370406. – 1993. – P. 23–25.

Скриник Ліна Миколаївна, старший викладач кафедри гуманітарної підготовки Інституту кримінально-виконавчої служби

Скриник Мірослава Віталіївна, викладач кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ

РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ КУРСАНТІВ У РОЗВИТКУ МОВНОЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

Нещодавно навчання іноземних мов базувалося на традиційному підході, який полягає в повідомленні викладачем суми теоретичних знань і вироблення у студентів вмінь та навичок з дисципліни, що вивчається. В умовах аудиторної форми навчання викладач не завжди має можливість приділити належну увагу кожному студенту, саме тому багато з них втрачають мотивацію і зацікавленість до навчання, що призводить до суттєвого зниження рівня їхніх знань, умінь та навичок. Отже, однією з основних задач викладача є активізація діяльності кожного студента в процесі навчання, створення ситуації для їхньої творчої активності.

В останні роки питання застосування нових інформаційних технологій стає все більш актуальним. У Законі України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» зазначено, ІКТ – це сукупність засобів і технологій, призначенням яких є збирання, зберігання, обробка та передача інформації, включаючи, але не обмежуючись, Інтернетом, мобільними, телекомунікаційними системами та системами бездротового зв'язку. Їхньою основою є глобальні телекомунікаційні мережі, інтелектуальні комп'ютерні системи та програми.

Основною метою навчання іноземної мови в навчальних закладах загалом і вищих зокрема є розвиток уміння використовувати іноземну мову як інструмент міжкультурного спілкування в різноманітних сферах життєдіяльності. Сфера застосування комп'ютера у навчанні іноземних мов є надзвичайно широкою, тому що його використання забезпечує студентам можливість роботи в інтерактивному середовищі навчання, крім того комп'ютер може бути ефективно використаний для наочного уявлення мовного матеріалу, розширення словникового запасу і знайомства з новими зразками висловлювань, візуалізації і покращення запам'ятовування конструкцій мови, що вивчається, взаємозв'язків між мовними конструкціями, тренінгу визначених вмінь та навичок.

Робота з комп'ютером не тільки сприяє підвищенню інтересу до навчання, але й дає можливість регулювати постановку навчальних завдань за ступенем їхньої важкості, заохочування правильних рішень. Крім того, комп'ютер дозволяє цілком усунути одну з найважливіших причин негативного ставлення до навчання – неуспіх, обумовлений нерозумінням матеріалу, тому що студенту надана можливість використовувати різноманітні довідкові посібники і словники. Працюючи на комп'ютері, студенти отримують можливість довести вирішення завдання до кінця, спираючись на необхідну допомогу.

Комплексне використання можливостей сучасних засобів навчання сприяє динамічності, інтенсифікації процесу навчання, його новизні, більшій індивідуалізації і диференціації, варіативності учбової діяльності і, зокрема, цілеспрямованій інтеграції різних видів діяльності, що дозволяє по-новому організувати взаємодію всіх суб'єктів

навчання. В інформатизації освіти виділяється новий напрямок сучасних засобів навчання – інтерактивні засоби.

Нові інформаційні технології впливають на всі компоненти системи навчання: мету, зміст, методи, організаційні форми та засоби навчання, що дозволяє вирішувати актуальні завдання педагогіки, а саме: розвиток аналітичного мислення, творчого потенціалу та самостійності студентів. Оскільки викладач в процесі своєї роботи повинен не тільки передавати певний обсяг інформації, але й формувати потребу самостійно добувати знання із застосуванням різних засобів, від якості організації пізнавальної активності студентів залежить ефективність навчання [3].

Наш час вимагає забезпечити підготовку фахівців, що поєднують професійну компетентність і вміння швидко адаптуватися до мінливих життєвих умов, брати на себе ініціативу, самостійно приймати рішення і реалізовувати їх на практиці. Ця вимога висуває на перший план здатність до саморозвитку та самовдосконалення, а, отже, до постійної самоосвіти особистості фахівця

Згідно останніх тенденцій організація самостійної роботи курсантів з медіа презентації набуває особливого значення у зв'язку з оптимізацією кредитно-модульної системи навчання, спрямованої на розробку нової концепції самостійної навчальної діяльності з урахуванням особистісно орієнтованого розвитку студентів. У зв'язку з цим використання комп'ютера та мультимедійних засобів допомагає реалізувати персонально-орієнтований підхід до навчання, забезпечує індивідуалізацію і диференціацію з урахуванням особливостей студентів, їхнього рівня знань.

З впровадженням у навчання особистісно-діяльнісного підходу, орієнтованого не тільки на засвоєння знань, але й на способи цього засвоєння, на образи і

способи мислення і діяльності, змінився і підхід до питання самостійної роботи. Тепер науковці визначають самостійну роботу як діяльність студентів, спрямовану на повне засвоєння навчальної програми, без прямої участі викладача в аудиторний та у позааудиторний час.

У сучасній вищій школі навчальний процес все в більшій мірі набуває характеру самостійної праці студентів, що організовується і перевіряється викладачем на основі новітніх методів і засобів навчання .

Проблема самостійної роботи студентів досить повно і докладно розглянута в методиці викладання іноземної мови, їй присвячено спеціальні дослідження і відводиться певне місце в навчальних посібниках (Гарунов М.Г., Гез Н.І., Ляховицький М.В., Миролюбов А.А., Фоломкіна С.К., Шатілов С.Ф. та ін).

Проведений аналіз наукових праць показав, що немає єдиної точки зору щодо поняття «самостійна робота». С.І. Архангельський визначив самостійну роботу як самостійний пошук необхідної інформації для отримання знань, вирішення навчальних чи професійних задач [1, с. 53]. Н. В. Кузьміна вважає що,самостійна робота є виявом самостійності розуму, що передбачає наявність внутрішніх спонукань, осмислення змісту та цілей роботи [4, с. 223]. До поняття "самостійна робота" Г. В. Рогова та її колеги відносять діяльність, що передбачає максимальну активність того, хто навчається, по відношенню до предмета діяльності та матеріалу, який засвоюється.

Аналіз наукових доробок засвідчив, що ефективність самостійної роботи з будь-якої дисципліни, у тому числі й англійської мови, залежить від оптимально планування та керування цим видом роботи, її систематичного контролю та наявності у студентів мотиваційного фактору.

Підвищенню мотивації щодо виконання самостійної роботи з англійської мови сприяють чіткі інструкції щодо виконання завдання та визначення алгоритму їх виконання; посиленість вправ, що пропонуються для самостійної роботи; усунення деструктивних факторів; зв'язок із життям, а також використання інформаційних технологій, зокрема, персонального комп'ютеру та мережі Інтернет. Це пов'язано з наявністю якісних та цікавих електронних курсів, посібників та сайтів, сприяють кращому засвоєнню навчального матеріалу.

Мета самостійної роботи - активізувати пізнавальну діяльність студентів у навчальному процесі, розвинути їх мовленнєві навички та вміння, допомогти тим, які мають слабку підготовку з іноземної мови. Отже, самостійна робота є найвищою формою навчальної діяльності за критерієм саморегуляції і цільової спрямованості; вона може диференціюватися залежно від джерела керування, характеру спонукання.

Організацію самостійної роботи студентів у курсі іноземної мови не можна розглядати як ізольовану проблему. Загальновідомо, що вона є органічною частиною навчального процесу, передумовою успішної реалізації програмових вимог з цього предмета. Особливого значення при цьому все більше і більше набувають самостійні завдання, оскільки жоден курс навчання іноземної мови не дає студентам повного оволодіння мовою, а тільки допомагає їм здолати труднощі у процесі засвоєння знань та їх подальшого вдосконалення.

Одним із ключових елементів використання медіа презентацій в процесі навчання іноземних мов є можливість інтеграції професійних знань та іншомовної комунікативної компетенції. Використовуючи метод медіа презентацій у вищому навчальному закладі, студенти

знайомляться з основами науково-пошукової діяльності та стикаються з необхідністю вирішення професійних проблем. Фахова спрямованість навчальних проєктів вимагає від студентів застосування навичок професійного спілкування іноземною мовою, що обумовлює специфіку використання проєктних технологій у ВНЗ.

Використання медіа презентацій на заняттях з іноземної мови активізує комунікативну спрямованість навчальної діяльності. У процесі колективної співпраці іноземна мова виступає інструментом для генерації, розвитку та поширення думок. Спілкування під час такої роботи набуває різних форм: у парах, у малій групі, у колективі і т.д.

Застосування методу медіа презентацій має виховний та розвивальний потенціал, що передбачає серед іншого: активізацію та мотивацію студентів до навчально-пізнавальної діяльності, розвиток вмінь інтегрувати знання та орієнтуватися в інформаційному просторі, сприяння колективній роботі, розвиток вмінь

Візуальні засоби навчання такі як медіа презентації використовуються в першу чергу для опори при поданні граматичного, лексичного матеріалу, будь-якої ситуації, стимулюючої спілкування. Ситуативна мотивація виховує у студентів потребу в спілкуванні, створює так звану мотиваційну підготовленість, яка, в кінцевому рахунку, є одним з ключових факторів успішної участі в іншомовному спілкуванні. Вивчення ролі візуалізації в комунікативному методі навчання дає нам можливість переконатися, що засобами візуальної наочності задаються смисловий зміст і логічна послідовність висловлювання, тобто таким чином створюється смислова опора говоріння.

Візуальна наочність, що носить змістовний характер, забезпечує перемикання уваги студентів у процесі

навчання іноземної мови на смислову сторону спілкування і сприяє створенню потреби у висловленні своїх думок і якісному сприйнятті усних повідомлень викладача.

Спеціальним чином підібрані й організовані на різноманітних носіях візуальні засоби навчання давно і успішно використовуються в навчальному процесі як невід'ємна його частина, найбільш доступна для сприйняття форма подання навчального матеріалу. Вони створюють особливе предметно- мотиваційне середовище, яке в силу своєї змістовної суті сприяє розвитку пізнавальної активності, творчих здібностей студентів і, в результаті, формує їхню освітню, когнітивну та комунікативну компетенцію. З іншого боку, будучи усвідомленим чи неусвідомленим "зовнішнім подразником", візуальні засоби навчання дають додаткову психологічну опору для успішного засвоєння навчального матеріалу за рахунок конкретизації абстрактного.

Для ефективної організації контролю за самостійною діяльністю студентів викладач має чітко визначити терміни контрольних заходів, їх зміст та кількість, спланувати у якій формі буде проводитися контроль та розробити систему контрольних заходів з урахуванням бюджету часу молодих людей.

Підсумовуючи вищесказане, зазначимо, правильно організована самостійна навчальна діяльність студентів під час вивчення іноземної мови сприяє розвитку пізнавальних здібностей студентів, появи внутрішньої мотивації, розвитку мовленнєвих навичок та вмінь та розширенню мовної практики студентів. Проведення практичних занять зі студентами першого курсу із застосуванням вищезгаданих інноваційних технологій підтверджують їх ефективність. Студенти виявляють більшу зацікавленість в інтерактивному пізнанні та засвоєнні матеріалу, а

відповідно – показують вищий коефіцієнт його опанування.

Таким чином, розглянуті нами інноваційні технології значно збагачують та вносять різноманіття у викладання іноземної мови, де на зміну традиційним методикам приходять інтелектуальний творчо-технологічний пошук та орієнтоване на постійний саморозвиток навчання.

Список використаних джерел:

1. Архангельский С.И. Учебный процесс в высшей школе, его закономерные основы и методы / С.И. Архангельский. – М.: Высшая школа, 1980. – 368 с.

2. Гальскова Н.Д. Теория Обучения иностранным языкам: Лингводидактика и Методика / Н.Д. Гальскова, Н.И. Гез. – М., Издательский центр "Академия", 2004. – 335 с. 2. Максимова И. Р. Современные концептуальные принципы коммуникативного обучения иностранным языкам. // ИЯШ – 2000. – № 5. – С. 17- 22.

3. Герасименко Н.О. Модель організації самостійної роботи студентів педагогічного університету в процесі навчання іноземних мов Н О. Герасименко [Електронний ресурс] / – Режим доступу: www.rusnauka.com/31_ONBG.../2_95880.doc.htm. 2. Цина А. Типи дидактичної взаємодії викладача і студентів у процесі навчання / А. Цина // Зб. наук. праць Полтавського держ. пед. ун-ту. – Вип. 7 (46). – Полтава: Полт. пед. ун-т, 2005. – С. 268-276.

4. Кузьмина К.В. Методы системного педагогического исследования: учеб. пособие / К.В.Кузьмина. – Л.: ЛГУ, 1980. – 266 с.

5. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: Учеб. пособие для студ. пед. вузов и системы повыш. квалиф. пед. кадров / Е.С. Полат, М.Ю. Бухаркина, М.В. Моисеева, А.Е. Петров; Под ред. Е.С. Полат. – 2-ое изд., стер. – М.: Академия, 2005. – 272 с.

Левіщенко Марія Сергіївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ

ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЯ У ЗМІСТІ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ

Глобалізаційні тенденції розвитку сучасного суспільства становлять нові вимоги перед освітою. Стратегічною метою сучасної освіти є формування високоосвіченої, інтелігентної, самодостатньої та творчої особистості з інноваційним типом мислення і діяльності, здатної гідно відповісти на виклики цивілізації [1]. Серед основних стратегій удосконалення української освітньої системи є європеїзація мовної освіти, яка висуває високі вимоги до тих, хто навчає, і до тих, хто навчається, оскільки має установку на підготовку фахівців нової генерації, здатних до активного життя в умовах об'єднання культур. Цим пояснюється факт надання статусу пріоритетної галузі професійної освіти.

Найважливішим завданням професійної підготовки студентів у вищому навчальному закладі є формування необхідного і достатнього рівня професійної компетенції.

Запорукою успіху в досягненні мети має стати принцип пріоритетності людини, модернізація структури, змісту та організації освіти на засадах компетентнісного підходу.

Результатом навчання іноземної мови на засадах культурологічного підходу є взаємопов'язане формування міжкультурної та іноземної комунікативної компетентностей, тобто міжкультурної комунікативної компетентності, яка визначається як здатність успішно й адекватно спілкуватися іноземною мовою в ситуаціях міжкультурного спілкування різних типів і видів з урахуванням основних зовнішніх соціокультурних і внутрішніх ситуативних факторів [3, с. 36].

Так, останнім часом ідея взаємопов'язаного вивчення мови і культури активно розвивається у рамках нової лінгвістичної галузі – лінгвокультурології, яка вивчає особливості вияву в мові культури народу [2]. Підґрунтям для виокремлення нової дисципліни стала зміна напрямку дослідження. Якщо традиційно зв'язок мови і культури використовували для вирішення суто лінгвістичних проблем, то предметом лінгвокультурології стає перш за все культура, способи її виявлення, збереження і передачі в мовних одиницях [4].

Виходячи з комунікативного підходу, в процесі навчання іноземним мовам необхідно сформувані вміння спілкуватися іноземною мовою, або іншими словами, придбати комунікативну компетенцію. Комунікативна компетенція передбачає вміння користуватися всіма видами мовленнєвої діяльності: читанням, аудіюванням, говорінням (монолог, діалог), листом.

Процес спілкування іноземною мовою досліджується не тільки як процес передачі і прийому інформації, але і як регулювання відносин між партнерами, встановлення різного роду взаємодії, як здатності оцінити, проаналізувати ситуацію спілкування, суб'єктивно оцінити свій комунікативний потенціал і прийняти необхідне рішення.

Іншомовна комунікативна компетенція необхідна і достатня для коректного вирішення студентами комунікативно – практичних завдань у досліджуваних ситуаціях побутового, педагогічного, наукового, ділового, політичного і соціально – політичного спілкування, розвиток здібностей і якостей, необхідних для комунікативного та соціокультурного саморозвитку⁹.

Іншомовна комунікативна компетенція має складну структуру і включає цілий ряд компетенцій.

Лінгвістична компетенція є одним з основних компонентів комунікативної компетенції. Її зміст

становить здатність людини правильно конструювати граматичні форми і синтаксичні побудови у відповідності з нормами конкретної мови.

Лінгвістична компетенція як один з основних компонентів комунікативної компетенції ділиться на мовну і мовленнєву компетенції.

Лінгвістична компетенція складається з наступних видів:

Мовна компетенція – це знання в галузі мовної системи (в межах програмного мінімуму), навички оперування цими знаннями.

Мовна компетенція – володіння нормою мовної поведінки (у всіх видах мовленнєвої діяльності).

Отже, формування міжкультурної комунікативної компетентності МВІМ у рамках культурологічного підходу має відбуватися за умов взаємопов'язаного навчання мови й відповідної культури. Серед способів залучення студентів до культури країни, мова якої вивчається, особливої уваги заслуговує також лінгвокультурологічний компонент, методологічною основою якого є теоретична база нової лінгвістичної науки лінгвокультурології. Основними формами включення лінгвокультурологічної інформації у зміст іншомовної підготовки майбутніх учителів іноземних мов ми вважаємо лінгвокультурологічний підхід до вивчення іноземної мови та формування відповідної компетентності. Сформована лінгвокультурологічна компетентність МВІМ значно поліпшить якість фахової підготовки, адже дозволить глибше зрозуміти не тільки мовні явища, а й прищепити любов та повагу до іншої культури та народу, спонукатиме до творчого ставлення до своєї педагогічної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Концепція мовної освіти в Україні. Проект [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.google.ru/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCEQFjAA&url=http%3A%2F%2Fschool125>

.edu.kh.ua%2FFiles%2Fdownloads%2FConcept_L_education.doc&ei=WbaNU92dL6yWyQOv1YHIDg&usg=AFQjCNFcQ-4JYjHuovFedkNtVUfFRSwD0Q&bvm=bv.68191837,d.bGE&cad=rjt.

2. Мацько Л. І. Актуальність лінгвокультурологічних ідей Карла Фослера / Л. І. Мацько // Актуальні проблеми слов'янської філології. Серія "Лінгвістика і лінгвокультурознавство" : міжвуз. зб. наук. ст. / відп. ред. В. А. Зарва. – Бердянськ : БДПУ, 2010. – Вип. XXIII. – Ч. I. – С. 437–443.

3. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підруч. для студ. клас., пед. і лінгвіст. ун-тів / О. Б. Бігіч, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін. / за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.

4. Чубенко К. В. Лінгвокультурологія з погляду історіографії [Електронний ресурс] / К. В. Чубенко. – Режим доступу: <http://bibl.kma.mk.ua/pdf/novitfilolog/12/88.pdf>.

Хоменко Олена Юрївна, викладач
кафедри іноземних мов Національної
академії внутрішніх справ

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Сьогодення ставить перед викладачами іноземної мови проблему зацікавлення і мотивації студентів до вивчення мови. Тільки традиційних методів навчання для досягнення цієї мети недостатньо. Робота зі студентами немовних ВНЗ вимагає поєднання знань іноземної мови зі сферою майбутньої діяльності студентів. Одним із шляхів досягнення цього є запровадження технологій інтерактивного навчання.

Слово «інтерактив» (пер. з англійської “inter” – взаємний, “act” – діяти) означає взаємодіяти. Отже, інтерактивне навчання – це взаємодія викладача та студента в процесі спілкування і навчання з метою вирішення лінгвістичних і комунікативних завдань. Інтерактивна діяльність включає організацію та розвиток діалогічного мовлення, спрямованих на взаємодію, взаєморозуміння, вирішення проблем, важливих для кожного із учасників навчального процесу. Інтерактивні методи навчання передбачають організацію навчального процесу, в якому неможлива неучасть студента в колективному процесі вивчення і пізнання, що базується на взаємодії всіх його учасників: від студента залежить якість виконання завдання, яке стоїть перед групою. Сутність інтерактивного навчання полягає у взаємонавчанні, груповій формі організації освітнього процесу із реалізацією активних групових методів навчання для вирішення дидактичних завдань. У викладача роль консультанта, помічника, організатора і джерела інформації. Студент і викладач є рівними суб'єктами навчального процесу. Таке діалогічне навчання дозволяє студентам мислити критично, розв'язувати складні проблеми аналізуючи обставини і додану інформацію, брати участь у дискусіях, приймати рішення, спілкуватись з людьми. Робота в групах сприяє покращенню комунікативних навичок, проявляється командний дух, лідерські якості окремих індивідуумів. Структура заняття з англійської мови із застосуванням інтерактивних технологій проходить в чотири етапи:

1. Підготовка. Вирішення питань з роздатковим матеріалом, місцем проведення і технічними засобами.

2. Вступ. Пояснюються правила, мета, технічно сформоване завдання, розділення на групи, розподіл ролей.

3. Проведення. Обговорення заданих викладачем ситуацій, самостійний або груповий пошук рішень, формування відповідей.

4. Рефлексія та результати. Обговорення результатів «гри», оцінювання, зворотній зв'язок. [27-11]. Обрання форми проведення інтерактивного заняття потребує індивідуального підходу викладача, врахування рівня інтелектуального розвитку теми, що вивчається в ній. Залучення студентів до інтерактивної діяльності, а також підвищення мотивації вивчення іноземної мови може бути досягнуто завдяки використанню ігрових технологій у навчанні. Ігри є унікальним засобом навчання без примусу та підвищують інтерес до учбових занять. Однією з переваг ігор є колективна форма роботи та створення доброзичливої атмосфери і ситуації успіху для студентів. Також ефективним є метод проектів. Студенти вирішують ту чи іншу проблему в результаті самостійних пізнавальних дій та готують презентації для демонстрації продукту діяльності. У проектній роботі студенти залучаються в створену педагогом пошукову навчально-пізнавальну діяльність. Формуються дослідницькі, комунікативні, технологічні, інформаційні компетенції, креативність, стимулюється інтелектуальна активність. Студенти вчаться використовувати інформаційно-телекомунікаційні технології при вивченні іноземної мови, оволодівають навичками роботи в групі, формують соціальну мобільність.

Таким чином, використання інтерактивних форм у викладанні іноземної мови дозволяє збільшити час мовної практики на заняттях кожного студента, досягти належного засвоєння матеріалу усіма учасниками групи, вирішити різні виховні та розвиваючі задачі. В процесі ознайомлення з тим чи іншим інтерактивним методом, викладач стає організатором самостійної, викладач стає організатором самостійної, навчально-пізнавальної, комунікативної, творчої діяльності студентів. Використання в педагогічному процесі технології інтерактивного навчання є необхідною умовою

оптимального розвитку і тих, хто навчається і тих, хто навчає.

Список використаних джерел:

1. Волкова Н. П. Педагогіка: Навч. посіб. – К.: Академвидав, 2007. – 616с.
2. Гін А. Безкровна атака: Технологія проведення навчального мозкового штурму: [Цікава і проста форма навчальної діяльності] // Завуч (Перше вересня). – 2000. – №8. – с. 7-11
3. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997.
4. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія і практика. – К., 2002. – 136с.

Харчук Наталія Ростиславівна,
старший викладач кафедри іноземних
мов Національної академії внутрішніх
справ

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Розвиток освіти в наші дні органічно пов'язаний з підвищенням рівня його інформаційного потенціалу. Ця характерна риса багато в чому визначає як напрямок еволюції самої освіти, так і майбутнє всього суспільства. Для найбільш успішного орієнтування в світовому інформаційному просторі необхідно оволодіння інформаційною культурою, а також комп'ютерно-екранною культурою, оскільки пріоритет в пошуку інформації все більше і більше віддається Інтернет [4].

Враховуючи досвід викладання іноземних мов багатьох вітчизняних лінгвістичних шкіл за останні роки, можна сказати, що навчання іноземним мовам, в умовах сьогодення, проходить за комунікативно спрямованою методикою, яка дозволяє досягти мову в режимі живого

спілкування. Основою процесу є активна участь у діалогах та ролевих іграх, читання текстів, засвоєння основних граматичних конструкцій, і обов'язковим є вивчення стандартних письмових граматичних та лексичних правил. Різновидів подання інформації може бути безліч, але основним результатом в будь-якому разі буде володіння і розуміння мови[2]. Вивчаючи зарубіжний досвід, можна виділити наступний важливий аспект: викладач виступає не в ролі розповсюджувача інформації (як це традиційно прийнято), а в ролі консультанта, порадирика, іноді навіть колеги. Це дає деякі позитивні моменти: студенти беруть активну участь у процесі навчання, привчаються мислити самостійно, висувати свої точки зору, моделювати реальні ситуації. Завдання вчителя полягає в тому, щоб створити умови практичного оволодіння мовою для кожного студента, вибрати такі методи навчання, які дозволили б кожному учню виявити свою активність, свою творчість, активізувати пізнавальну діяльність в процесі навчання іноземним мовам.

Сучасні педагогічні технології такі, як навчання в співробітництві, проектна методика, використання нових інформаційних технологій, Інтернет - ресурсів допомагають реалізувати особистісно-орієнтований підхід у навчанні, забезпечують індивідуалізацію та диференціацію навчання з урахуванням здібностей студентів, їх рівня навчання, схильностей і т.д [3].

Щоб підвищити ефективність навчального процесу і рівень знань слухачів, сучасні науковці радять використовувати як класичні методи навчання, так і інноваційні. Інноваційні технології містять такі підходи до викладання іноземних мов, як:

- інтерактивні методи викладання.

-використання технічних засобів навчання (комп'ютерних та мультимедійних, мережі Internet) для контролю знань, зберігання і використання навчальних матеріалів.

Одним з нових вимог, що пред'являються до навчання іноземним мовам є інтерактивність. Даний принцип не є новим, проте до цих пір не існує єдиного визначення даного підходу. Відповідно до визначення вітчизняного дослідника Р. П. Мильруд інтерактивність - це "об'єднання, координація та взаємодоповнення зусиль комунікативної мети та результату мовними засобами". Згідно з цим визначенням можна зробити висновок, що інтерактивний підхід у віртуальному просторі служить одним із засобів досягнення комунікативної мети. Від принципу комунікативності він відрізняється наявністю істинного співробітництва, де основний наголос робиться на розвиток умінь спілкування і групової роботи, в той час як для комунікативного завдання це не є обов'язковою метою (адже одним з найпоширеніших видів комунікативного завдання є монолог). Провідними ознаками та інструментами інтерактивної педагогічної взаємодії є: полілог, діалог, міжсуб'єктні відносини, свобода вибору, створення ситуації успіху, позитивність і оптимістичність оцінювання, рефлексія та інше. Використання інтерактивних методів у педагогічному процесі спонукає викладача до постійної творчості, вдосконалення, зміни, професійного зростання, розвитку. Адже знайомлячись з тим або іншим інтерактивним методом, викладач визначає його педагогічні можливості, ідентифікує з особливостями студентів, приміряє до своєї індивідуальності. У процесі використання інноваційних технологій, як правило, застосовують рольові ігри, які розвивають пізнавальний інтерес, активізують розумову

діяльність. Гра розвиває спостережливість, вчить робити висновки, зіставляти окремі факти. Під час гри студенти краще засвоюють матеріал, вчать застосовувати набуті знання у нових ситуаціях. Рольова гра вимагає від студентів прийняття конкретних рішень у проблемній ситуації в межах ролі. За традицією рольові ігри поділяють на мікроетюди (беруть участь до 4 студентів) та макроетюди (від 5 студентів). Рольові ігри складаються з певної кількості завдань, в якій основна мета – прийти до згоди або знайти взаємодію з партнером.

Основна мета вивчення іноземної мови – формування комунікативної компетенції, всі інші цілі (освітня, виховна, розвиваюча) реалізуються в процесі здійснення цієї головної мети. Комунікативний підхід передбачає навчання спілкуванню і формування здатності до міжкультурної взаємодії, що є основою функціонування Інтернету. Поза спілкування Інтернет не має сенсу – це міжнародне багатонаціональне, крос-культурне товариство, чия життєдіяльність заснована на електронному спілкуванні мільйонів людей у всьому світі, говорять одночасно – самий гігантський за розмірами та кількістю учасників розмова, яка коли-небудь відбувалася. Включаючись в нього на уроці іноземної мови ми створюємо модель реального спілкування. Спілкуючись в істинній мовному середовищі, забезпеченої Інтернет, учні виявляються у справжніх життєвих ситуаціях. Залучені у вирішення широкого кола значимих, реалістичних, що цікавлять і досяжних завдань, школярі навчаються спонтанно й адекватно на них реагувати, що стимулює створення оригінальних висловлювань, а не шаблонну маніпуляцію мовними формулами. Першорядне значення надається розумінню, передачі змісту і вираженню сенсу, що мотивує вивчення структури і словника іноземної мови,

які служать цієї мети. Комунікативний підхід - стратегія, моделююча спілкування, спрямована на створення психологічної та мовної готовності до спілкування, на свідоме осмислення матеріалу і способів дій з ним, а так само на усвідомлення вимог до ефективності висловлювання. Для користувача реалізація комунікативного підходу в Інтернеті не представляє особливої складності. Комунікативне завдання повинне пропонувати учням проблему або питання для обговорення, причому учні не просто діляться інформацією, але і оцінюють її. Використання Інтернету в комунікативному підході як не можна краще мотивовано: його мета полягає в тому, щоб зацікавити учнів у вивченні іноземної мови за допомогою накопичення і розширення їх знань і досвіду. Навчаючи справжнього мови, Інтернет допомагає у формуванні вмінь та навичок розмовної мови, а також у навчанні лексиці і граматиці, забезпечуючи справжню зацікавленість і, отже, ефективність. Більш того, Інтернет розвиває навички, важливі не тільки для іноземної мови. Це, перш за все, пов'язано з розумовими операціями: аналізу, синтезу, абстрагування, ідентифікації, порівняння, зіставлення, вербального і смислового прогнозування і попередження і т.д. Таким чином, навички та вміння, що формуються за допомогою Інтернет-технологій, виходять за межі іншомовної компетенції навіть у рамках "мовного" аспекту. Інтернет розвиває соціальні та психологічні якості учнів: їх впевненість в собі і їх здатність працювати в колективі; створює сприятливу для навчання атмосферу, виступаючи як засіб інтерактивного підходу.

Система освіти сьогодні все активніше використовує інформаційні технології та комп'ютерні телекомунікації. Особливо динамічно розвивається

система дистанційної освіти, чому сприяє ряд факторів, і перш за все – оснащення освітніх установ потужної комп'ютерної технікою і розвиток співтовариства.

Інтернет – лише допоміжний технічний засіб навчання, і для досягнення оптимальних результатів необхідно грамотно інтегрувати його використання в процес уроку. При застосуванні інноваційних підходів навчання, вміло поєднаних з традиційними технологіями змінюється і роль педагога, основне завдання якого – підтримувати та спрямовувати розвиток особистості учнів, їх творчий пошук. Вивчення та застосування на практиці інноваційних методологічних підходів надають можливість викладачам впроваджувати та удосконалювати нові методи роботи, підвищувати ефективність навчального процесу та рівень знань студентів. Впровадження інноваційних методів значно поліпшує якість презентації навчального матеріалу та ефективність його засвоєння студентами, збагачує зміст освітнього процесу, підвищує мотивацію до вивчення іноземної мови, створює умови для більш тісної співпраці між викладачами і студентами.

Список використаних джерел:

1. Бим И. Л. Некоторые актуальные проблемы современного обучения иностранным языкам.//ЯИШ, 2001, № 4.

2. Копылова В. В. Основные направления организации обучения иностранным языкам при проведении эксперимента по совершенствованию структуры и содержания общего образования. Коммуникативная методика, 2003, №3.

3. Мартинюк А.П. Сучасні технології у вивченні іноземної мови / А.П. Мартинюк // Комп'ютерно-

інтегровані технології : освіта, наука, виробництво. – Луцьк, 2011. – Вип. № 4. – С. 85-88.

4. Костик Є.В. Формування іншомовної мовленнєвої компетенції студентів нефілологічних факультетів у ВНЗ / Є.В. Костик // Іноземні мови у вищій освіті : лінгвістичні, психолого- педагогічні та методичні перспективи : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Харків : НУ «ЮАУ ім. Ярослава Мудрого», 2012. – С. 141-142.

5. Тихомиров О.К. Психология мышления / О.К.Тихомиров. – М.:Изд-во МГУ, 1984. – 270 с.

6. Формування мовної особистості учня / О.М. Горошкіна, О.М. Рудіна, О.С. Кузьмішина, Н.В. Мордовцева, А.В. Нікітіна, Л.О. Попова, Л.В. Порожня. – Луганськ: СПД Резніков В.С., 2008. – 212 с.

Шемякіна Наталія Володимирівна,
кандидат філологічних наук, доцент,
професор кафедри іноземних мов
Національної академії внутрішніх справ

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

У теперішній час сучасні інформаційні технології входять в усі сфери життєдіяльності людини, і в освіту зокрема. Інформатизація вищої освіти України є вирішальним фактором її реформування в контексті європейського вибору.

Прагнення активно застосовувати сучасні інформаційні технології в освітній галузі, зокрема у навчанні іноземних мов, спрямоване на підвищення рівня та якості підготовки майбутніх фахівців. Отже, всі досягнення в галузі застосування інформаційних

технологій мають служити одній меті – розробці методологічної основи їх застосування в процесі самоосвіти та навчання студента.

Застосування ІТ у навчанні іноземних мов, полягає в розробці і використанні програмних засобів навчального призначення. Програмні засоби повинні відповідати вимогам освітніх стандартів та передбачати можливість їх використання як для самостійної роботи студента, так і в навчальному процесі, під час аудиторної роботи. Основне завдання і проблема викладачів при цьому полягають у технології створення якісного електронного курсу з іноземної мови.

Електронний засіб навчання (ЕЗН) (віртуальний, інтерактивний, мультимедійний, навчальний об'єкт) – це програма або файл спеціального призначення, основна роль якого полягає в більш детальному та наочному викладенні навчального матеріалу та безпосередній взаємодії зі студентом. Звичайно зберігається на цифрових носіях даних і відтворюється за допомогою персонального комп'ютера (ПК).

Слід відзначити, що використання ЕЗН у навчально-виховному процесі, повинно відповідати загальнодидактичним принципам: науковості, доступності, проблемності навчання, наочності, системності і послідовності викладення матеріалу, забезпеченню свідомості навчання, самостійності і активізації діяльності студента, єдності навчальної, розвивальної і виховної мети, забезпеченню систематичності і послідовності навчання з використанням електронного ресурсу.

На думку О.В. Зіміної, «Електронний підручник повинен максимально полегшити розуміння та запам'ятовування (причому активне, а не пасивне) найбільш істотних понять, тверджень і прикладів, залучаючи в процес навчання інші, ніж звичайний підручник, можливості людського мозку, зокрема, слухову

та емоційну пам'ять, а також використовуючи комп'ютерні пояснення» [3].

До незаперечних переваг електронних підручників належить можливість організації «живого» подання інформації – мультимедійні технології дозволяють створити відповідні моделі, включити аудіо – і відеофрагменти. Можливості наочного викладу матеріалу, привернення уваги і багатоканальний механізм подачі інформації є провідними досягненнями комп'ютерних освітніх систем. У цьому випадку викладач отримує потужний засіб, а студент – максимально ефективну можливість якісного засвоєння матеріалу [5]. Серед інших переваг мультимедійних видань: оперативне внесення змін та доповнень, зручність пересилання електронною поштою, компактність збереження у пам'яті комп'ютера або на диску, простий спосіб тиражування.

Традиційно, електронний навчальний курс повинен містити :

На базовому рівні:

- основний теоретичний матеріал, що відповідає вимогам стандартів;
- системи вправ і завдань, що дозволяють сформувати й розвинути практичні уміння і навички;
- методи і засоби підсумкової оцінки засвоєння базових знань.

На додатковому рівні:

- навчальний матеріал, до якого студент може звертатися для поглибленого вивчення питань курсу;
- навчальний матеріал, до якого студент може звернутися для задоволення професійних питань;
- навчально-методичні посібники з завданнями підвищеної складності [6].

Лінгводидактичний потенціал ЕЗН у навчанні іноземних мов визначається комплексними показниками [4].

1. функціями ЕЗН у процесі навчання іноземної мови з урахуванням можливостей варіювання режимів роботи та форм організації навчального процесу;

2. сферою застосування ЕЗН, яка визначається цілями навчання, для досягнення яких вони можуть бути використані, та колом користувачів, на яких вони орієнтовані;

3. дидактичною ефективністю цих засобів з точки зору їх цільового призначення.

Таким чином, плануючи заняття із застосуванням ЕЗН, необхідно керуватися педагогічною доцільністю застосування того або іншого методу, а також способом його застосування під час викладання навчального матеріалу. Використання ЕЗН у процесі навчання іноземних мов значно впливає на форми і методи навчання, характер взаємодії між студентом і викладачем і, відповідно, на методику проведення занять в цілому. Разом з тим, ЕЗН не замінюють традиційні методи навчання, а значно підвищують їх ефективність [1]. При методично обґрунтованому застосуванні, ЕЗН стають базою сучасної освіти, що гарантує потрібну якість, варіативність, диференціацію та індивідуалізацію навчально-виховного процесу.

Список використаних джерел:

1. Ахмедова А.М. Использование образовательных ресурсов Интернета на уроках физики / А.М. Ахмедова, Е.Ю. Фадеева // Ученые записки института социальных и гуманитарных знаний: материалы V Международной научно-практической конференции «Электронная Казань – 2013» (ИКТ в образовании: технологические, методические и организационные аспекты их использования) часть II. – Казань: Юниверсум, 2013. – № 1 (11). – С.267-273.

2. Глибовець М. М. Формальна модель координаційно-орієнтованої мережі для колаборативної

системи навчання / М. М. Глибовець, Д. К. Гломозда // Проблеми програмування . – 2006. – № 2– 3. – С. 402-412.

3. Зими́на О.В. Печатные и электронные учебные издания в современном высшем образовании: Теория, методика, практика / О.В. Зими́на. – М.: изд-во МЭИ, 2003. – 336 с.

4. Карамышева Т. В. Изучение иностранных языков с помощью компьютера. В вопросах и ответах. СПб.: Издательство «Союз», 2001. – 192 с.

5. Панова Е.В. Электронный учебник: преимущества и проблемы использования в учебном процессе / Е.В. Панова // Международная конференция "Библиотеки и Образование" – 2007 «Информационные ресурсы и сервисы открытого образования».

6. Хахановський В. Г. Дидактичні вимоги до електронних навчальних засобів. / Мультимедійна презентація. – Київ: НАВС, – 2017.

Корольчук Віктор Володимирович,
старший науковий співробітник відділу
організації науково-дослідної роботи
Національної академії внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник

INNOVATIVE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN LEARNING FOREIGN LANGUAGES

One of the priorities of educational reform identified by the State national program "Education. Ukraine XXI century", is the need to "achieve a new level of learning foreign languages"/ Ukraine's integration into the world community requires fluency in foreign languages.. That is why their use is defined as one of the priorities of educational reform. Of course it can not happen without innovative technologies.

Interactive learning – a learning mode of dialogue in which the interaction partners of the purpose of understanding, joint solution of educational problems, personal qualities development of students.

Teaching material is easily absorbed and stored in the memory longer when student does not passively accepts what teacher says, he must be active in the study material.

Modern teacher is mast to know the latest methods of teaching foreign languages, special education techniques and methods to optimally pick a particular teaching method according to knowledge, needs and interests of students. Teaching methods are not easy units, their rational and motivated use in foreign language lessons requires a creative approach by the teacher.

Quality language training of students is not possible without the use of modern innovative technologies. Modern innovative technologies in education - the use of information and communication technologies in teaching, project work in teaching, working with computer and multimedia educational programs, distance learning technologies in teaching foreign languages, creating presentations programmed in Microsoft PowerPoint, use of resources through the Internet

Modern communication technique offers a broad introduction to the educational process of innovative active methods and forms of conscious for better learning. In practice, these were very effective forms of work: individual, pair, group and team work.

The most effective are those forms of pair and group work: internal (external) circle (inside / outside circles); brain storm; reading zigzag (jigsaw reading); exchange of views (think-pair-share); even interviews (pair-interviews) and others.

This form expands the knowledge and skills of students. In the process of communication, students learn to solve

complex problems by analyzing the circumstances and relevant information, to express alternative views, make informed decisions, communicate with people, to participate in discussions

An important tool for teaching innovation is the use of multimedia complex, personal computers and gadgets. This complex combines all the advantages of modern computer technology and brings learning to a new level. Thanks to the clarity and interactivity MC allows to engage all students in active work

Key directions use of MC: presentations, demonstrations and simulations to increasing activity of students in the classroom and increasing the pace of the lesson.

So, MC provides unique opportunities for work and creativity in learning foreign languages, with significant ease in it managing.

ЗМІСТ

Богущкий Вадим Миколайович	
ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІФУНКЦІОНАЛЬНИХ ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ У СФЕРІ АНГЛОМОВНОЇ ДІЛОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ	3
Василенко Олена Вікторівна	
ПОНЯТТЯ НАВЧАЛЬНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ В ЗАРУБІЖНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	8
Горбач Оксана Василівна	
ТРАДИЦІЙНА ТА АНДРАГОГІЧНА МОДЕЛІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ У НЕМОВНОМУ ВУЗІ: ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ТА МОЖЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ	14
Драмарецька Лариса Борисівна	
ФОРМИ РОБОТИ З КУРСАНТАМИ НАВЧ ПРІ ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	20
Ковальова Тетяна Олександрівна	
ON ADVANTAGES OF USING DIFFERENT TECHNOLOGIES WHEN TEACHING ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES	24
Литвиненко Яна Валеріївна	
ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ	27
Лопутько Олена Анатоліївна	
ОСОБЛИВОСТІ ПОЕТАПНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ МВС УКРАЇНИ	31
Марченко Ірина Володимирівна	
ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ІМ: СУГЕСТИВНИЙ МЕТОД Г. ЛОЗАНОВА АНАЛІЗ МЕТОДИЧНИХ ПРИНЦИПІВ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНІЙ МОВИ.....	36
Могилевська Віра Андріївна	
ОПРАЦЮВАННЯ ДИСКУСІЙНИХ ПИТАНЬ	41
Романов Ігор Ігорович	

«НАВЧАННЯ У СПІВРОБІТНИЦТВІ» НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	47
Романюк Ольга Михайлівна	
НЕОБХІДНІСТЬ ПОШУКУ ШЛЯХІВ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ НАВЧАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ СЛУХАЧІВ КУРСІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	50
Скриник Ліна Миколаївна, Скриник Мірослава Віталіївна	
РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ КУРСАНТІВ У РОЗВИТКУ МОВНОЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ	54
Левіщенко Марія Сергіївна	
ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЯ У ЗМІСТІ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ	62
Хоменко Олена Юріївна	
ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	65
Харчук Наталія Ростиславівна	
ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	68
Шемякіна Наталія Володимирівна	
ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	74
Корольчук Віктор Володимирович	
INNOVATIVE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN LEARNING FOREIGN LANGUAGES	78

Наукове-методичне видання

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ
ІНОЗЕМНИХ МОВ ПРОФЕСІЙНОГО
СПРЯМУВАННЯ

Матеріали
науково-методичного семінару
(Київ, 23 лютого 2017 року)

Комп'ютерна верстка *В. В. Корольчук*

Підписано до друку 22.02.2017. Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Обл.-вид. арк. 9,0. Ум. друк. арк. 8,37.
Тираж 25 прим.
